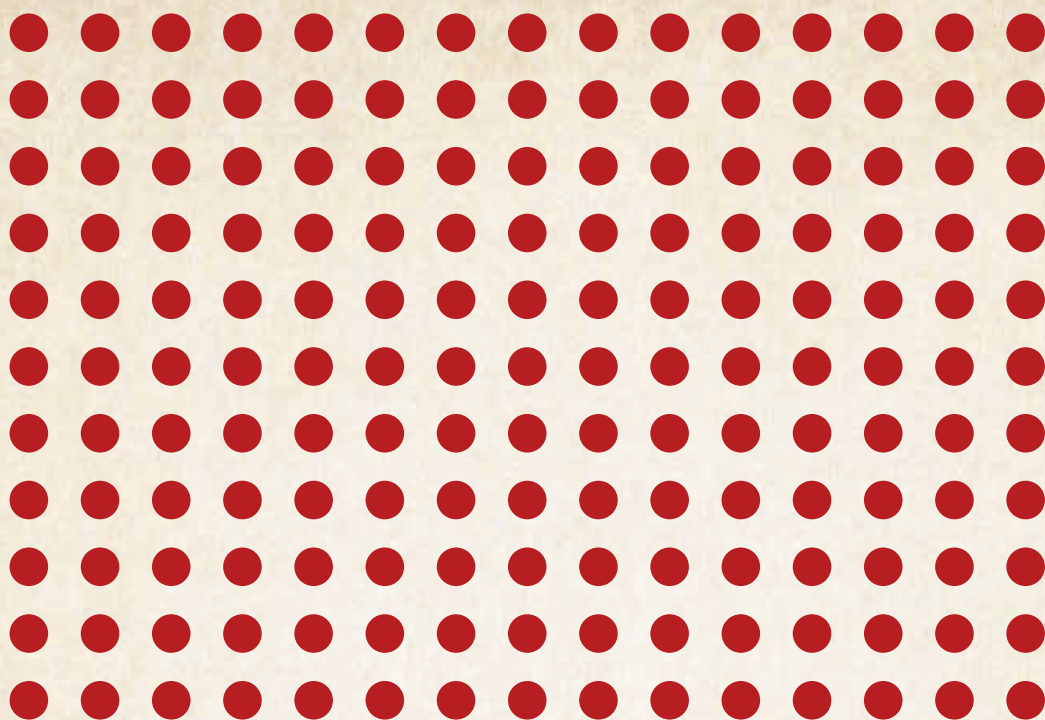

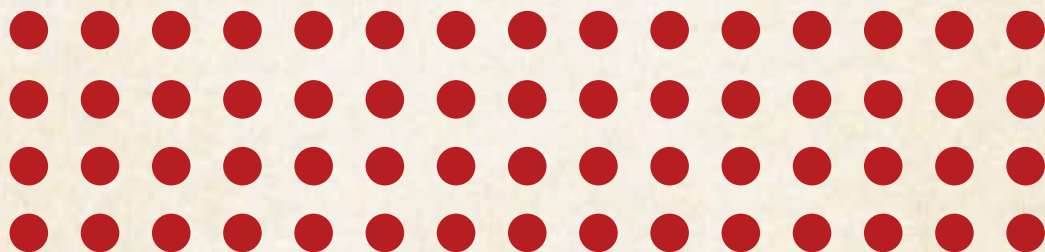

150 telovadnih pik Narodnega doma

Spomini na razstavo s katalogom

1863 ŠPORTNO DRUŠTVO
NARODNI DOM
2013 V PESTI SILA, V SRCU ODLOČNOST
V MISLIH DOMOVINA

150 telovadnih pik Narodnega doma

Spomini na razstavo s katalogom

Avtor: Ivan Čuk

Recenzent: prof. dr. Bojan Jošt

Založnik: ŠD Narodni dom

Lektoriranje: Ksenja Raščan

Oblikovanje: Uroš Kalar

Fotografije: Ivan Čuk, Igor Modic, Sašo Barle, Jerica Zeljković

Naklada: 50 izvodov

Leto izdaje: 2014

Projekt sofinancira Fundacija za šport

Fundacija za šport

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

061.2:796(497.4Ljubljana)(091)

ŠPORTNO društvo Narodni dom (Ljubljana)
[Sto petdeset]

150 telovadnih pik Narodnega doma : spomini na
razstavo s katalogom / [avtor Ivan Čuk ; fotografije Ivan
Čuk ... et al.]. - [Ljubljana] : ŠD Narodni dom, 2014

ISBN 978-961-91236-4-5

1. Čuk, Ivan, 1961-
277439488

Predgovor

V društvo sem prišel kot mlad trener v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja. Sicer se je moja pot že prej srečevala z društvom, saj sem vadil v študijski telovadnici kot član Partizana Spodnja Šiška. Morda je bil to tisti del usode, da sem preživel velik del svojega časa (skoraj dve desetletji) v študijski telovadnici. Delo v novem društvu je bilo zanimivo: uvajali smo nove metode izbora in usmerjanja otrok v telovadbo, vadili nadobudne mlade, prav tako se pa nisem mogel izogniti organizacijskemu delu v društvu. Tako so prihajale nove naloge in zadolžitve, med drugim sem postal tudi predsednik društva.

V času mojega predsednikovanja smo imeli 130-letnico društva, ki je pa nismo obeležili na zelo velik način. Ob prevzemu društva je bil velik finančni minus, ki sem ga sicer do konca mandata izničil, ampak za praznovanje obletnice je zmanjkalo denarja. Problem velikih proslav je namreč ta, da veliko stanejo ...

Zato pa smo pod vodstvom novega predsednika Dejana Crneka 140-letnico obeležili dostojno z velikim zletom in z izdajo monografije V pesti sila, v srcu odločnost, v mislih domovina, kjer smo pregledali vsa arhivska gradiva društva (tako tista shranjena v Arhivu RS, Muzeju novejšje zgodovine in društvenem arhivu).

Usoda nam z izgradnjo doma ni bila naklonjena, še več – iz Narodnega doma smo se morali izseliti po več kot sto letih. Ob tem sta se dr. Barbara Jaki (ravnateljica Narodne galerije) in predsednik društva Dejan Crnek dogovorila, da bo galerija omogočila izvedbo razstave ob 150-letnici društva, s strani Narodne galerije pa bo za izvedbo skrbel dr. Ferdinand Šerbelj.

Enkrat ob koncu leta 2012 me je Dejan vprašal, ali bi bil pripravljen sodelovati pri pripravi razstave ob 150-letnici društva. Seveda sem bil takoj za. Dejan je rekel, da bo to le nekaj manjšega, da bo večji poudarek na zletu. No, in 16. januarja 2013 smo se zbrali Dejan Crnek, dr. Tomaž Pavlin (docent za zgodovino na Fakulteti za šport), Iztok Durjava (direktor Muzeja športa) ter jaz, da bi se pogovorili o postavitvi razstave; odšli smo tudi v Narodno galerijo, da si ogledamo prostor. Ker se ni veliko zgodilo, sem pripravil okvirni načrt vsebine razstave. Nihče ni nasprotoval, tako sem kar naenkrat postal vodja in avtor razstave, Dejan pa mi je določil Ajdo Vogelinko in Katjo Florjanc (arhitektki) za oblikovanje.

Čeprav sem imel ogromno gradiva (ob 140-letnici smo vse pomembne dokumente digitalizirali), pa sem želel še razširiti obseg gradiva. Najbolj sem si želel pokazati Murnikova priznanja, zato sem poklical dediča Murnikove zapuščine Boruta Trekmana (med drugim je bil veleposlanik), če bi lahko na razstavi pokazali del Murnikove zapuščine. Z Borutom sva bila že v stiku leta 2006 ob simpoziju o dr. Viktorju Murniku, pa takrat ni bilo mogoče priti do Murnikovih stvari. Tudi za razstavo je bilo nekaj obotavljanja; ob vstopu v njegovo skladišče mi je bilo povsem jasno zakaj leta 2006 ni bilo mogoče priti do Murnikovih stvari in tudi zakaj se je Borut obotavljal ob razstavi. Potrebno je bilo prestaviti njegovo celotno skladišče in seveda – tako kot v filmih – je bila Murnikova zapuščina v zadnji nepregledani škatli. Vendar pa je bila najdba in predstavitev Murnikovih stvari na razstavi presežek razstave. Zato Borutu najlepša hvala, da je imel potrpljenje z mano.

Starejše generacije Sokolov praktično ni več med živimi in trenutno vodita zastavo najstarejše generacije Milica in Janez Šlibar. V arhivu imata odličen film o letovanju v Premanturi in še mnogo drugih filmov s tekmovanj, prav tako pa tudi mnogo fotografij ter spominkov. V ta del zgodbe sodijo tudi Brodnikovi in Tine Šrot.

Ob iskanju oblačil, ki so bila uporabljena skozi čas, me je pot pripeljala do Jasne Nemec Novak. Jasna je svakinja dr. Doljane Novak (moje mentorice pri doktorski nalogi) in Jasna starša sta bila močno zavedna Sokola (tudi člana našega društva). Jasna je shranila večino njunih stvari ter jih posodila za razstavo. Še nekaj je bilo pomembno, Jasna mi je prva odprla oči na pomembnost povezave med Sokoli in Glasbeno matico ter na pomembno prepletanje teh dveh organizacij preko skupnih članov.

Pri oblačilih je pomagal tudi Matjaž Anžur, ki je posodil sokolsko obleko, saj so te obleke danes že velika redkost in jih je težko najti za razstavo.

Z mag. Jožetom Podpečnikom se pozna že dalj časa, skupaj sva urejala dediščino Jelice Vazzaz. Jure Kern je pripravil diplomsko nalogo o Borisu Gregorki (skupen projekt Narodnega muzeja in Fakultete za šport) in ni ga bilo težko pritegniti k sodelovanju za razstavo in posojilo stvari iz Narodnega muzeja. Še več, v Narodnem muzeju so sprejeli sokolski suknjič in srajco dr. Viktorja Murnika v popravilo, prav tako pa so očistili in popravili Murnikove poškodovane predmete.

Prav posebna zahvala gre RTV Sloveniji, kjer je Peter Povh (urednik dokumentarnih oddaj in sin Dušana Povha) dovolil predvajanje dela dokumentarnega programa; Mile Jovanovič (urednik športnega programa) pa je dovolil predvajanje dela športnega programa. Ob tem se moram zahvaliti še nekdanji telovadki Tini Matoh, ki je pomagala presnemavati televizijsko gradivo na DVD formate, da smo jih lahko pokazali na razstavi. Muzej športa je prispeval svoj del zbirke, Arhiv RS je dovolil predvajanje določenih filmskih gradiv, iz Narodne univerzitetne knjižnice pa smo želeli predstaviti del Murnikove zbirke, pa žal nismo našli pravega razstavnega načina za te večinoma besedilne dokumente.

Mlajša generacija telovadcev – Enis Hodžič, Mitja Petkovšek in Sašo Bertancelj – je z veseljem priskočila na pomoč s svojimi medaljami, spomini in oblačili. Morda sem pri komu tudi vzbudil občutek pomembnosti ohranjanja stvari za zanamce.

OKS-ZŠZ je posodila replike odličij Mira Cerarja iz olimpijskih iger v Tokiju in New Mexico.

Dolgoletni prijatelj študijske telovadnice akademski slikar France Slana je prispeval za razstavo dve usnjeni blazini (ob preurejanju študijske telovadnice jih je vzel, da jih ne bi vrgli stran) in risbe, ki jih je ustvarjal v času, ko sta njegova sinova Rok in Bor telovadila.

Ker z ritmiko nisem bil preveč povezan, so mi pri tem delu pomagale dr. Branka Vajngerl, Marjeta Kline in Dominika Kacin.

Med pomembnimi pomočniki je potrebno omeniti še Elan Invento d.o.o. in njenega direktorja Miho Štera, ki je pomagal z drobnim orodjem (obroči za kroge, obroči za ritmiko, klopca, trak za skok v daljino, merilo za gibljivost, letvenik) pri opremljanju razstave.

S Tomažem Pavlinom pa sva dnevno v stikih premlevala dogodke iz preteklosti in načine predstavitve, najin delodajalec dekan Fakultete za šport prof. dr. Milan Žvan naju je pri tem

podprl in omogočil polno delo na 150- obletnici sokolstva v Sloveniji.

Seveda brez pridnih rok, ki predstavljajo predmete malo sem in malo tja po navodilih avtorja razstave ne gre, zato ekipi vaditeljev Narodnega doma (po abecednem redu priimkov): Sašu Barletu, Janu Černetu, Igorju Ivanušu, Nuši Jarc, Živi Štucin in Jerici Zeljković in ekipi vzdrževalcev Narodne galerije Luki Oražmu, Štefanu Rojinu in Andreju Rusu najlepša hvala.

V preteklosti so člani društva skoraj vedno ob razstavi naredili katalog predstavljenega gradiva, žal je izostal katalog ob razstavi iz leta 1983, pri ostalih katalogih pa je gradivo deloma popisano, deloma pa samo predstavljeno v sliki. Tokrat pa bomo sam katalog dopolnili tudi s fotografijami pripravljanja in pospravljanja razstave ter samo otvoritvijo. Vse fotografije iz otvoritve je posnel Igor Modic, vse fotografije iz razstave je posnel Ivan Čuk, fotografije s pripravljanja in pospravljanja razstave pa je večinoma posnel Ivan Čuk, nekaj pa tudi Sašo Barle in Jerica Zeljković.

Seveda se vedno zgodi pri pisanju knjige ali pripravi razstave kakšna napaka. Za vsako morebitno napako se opravičujem, za nekatere vem, npr. stadion leta 1922 je bil za več kot 50000 gledalcev in ne 33800. Pa še kakšna se bo verjetno našla, katera pa mi bodo povedali prijatelji in sovražniki.

Želim vam zanimivo branje in razmišljanje o dosežkih našega društva.

V Ljubljani, 20.11. 2014

Ivan Čuk

Orazstavi

Izjemno bogata zgodovina društva je na eni strani dobra stvar, saj je veliko materiala, ki ga lahko predstaviš, na drugi strani pa zahteva velika bogata dediščina tudi veliko dela pri izboru najpomembnejših vsebin.

Najpomembnejši cilji so bili:

- poudariti pomen društva pri organizaciji telesno-kulturne dejavnosti v Sloveniji,
- izpostaviti naše najpomembnejše učitelje: de Costo, Mandiča, Veselya, Murnika, Gregorko, Vazzasovo,
- izpostaviti tiste, ki so vodili naše društvo v dobrem in slabem (staroste),
- poudariti pomen društva za slovensko izrazoslovje,
- poudariti pomen društva pri znanstveni dejavnosti na področju telesne kulture,
- poudariti pomen društva pri športnih dosežkih,
- poudariti pomen društva pri organizaciji velikih tekmovanj,
- poudariti pomen društva pri organizaciji velikih nastopov,
- poudariti pomen društva pri družabnem življenju,
- poudariti sodelovanje društva pri razvoju novih telovadnih orodij

Naslov razstave 150 telovadnih pik Narodnega doma je morda naključnemu bralcu nerazumljiv, zato je prav, da ga pojasnim. V Narodnem domu smo imeli v telovadnici na parketu narisane pike, na katere so se vadeči postavili, kadar so izvajali proste telovadne vaje. Pike so se uporabljale tudi na letnem telovadišču, na zletih itd. Celoten sklop praznovanja 150-letnice društva je bil poimenovan 150 telovadnih pik (zlet, kjer so se pike tudi uporabile) in tudi razstava je bila tako poimenovana.

Razstava je bila postavljena v prvo in drugo nadstropje v Narodni galeriji. Ponujeni razstavni prostor je velik, vendar tudi presekan s stebri in s težkimi kipi, ki jih je težko predstavljati. Zato smo se odločili določene stebre zakriti s panoji, nekaj kipov smo vključili v naš del razstave, saj so po značaju sodili tudi zraven. Kip Ažbeta v prvem nadstropju smo nekoliko predstavili, kipe ustanoviteljev Narodne galerije v drugem nadstropju pa smo fizično ločili z visečo mrežo od postavitve telovadnice.

Razstava je razdeljena na naslednje dele (tudi predstavitve so v tem vrstnem redu):

- Mens sana in corpore sano – „Zdrava duša v zdravem trupu“
- Kaj se nam je 150 let dogajalo
- Članstvo 19., 20. in 21. stoletja
- Prvi strokovni zapisi:
- Prvi strokovni zapis o telovadbi v slovenskem jeziku
- Prvi slovenski časopis s telesno kulturno vsebino
- Prva slovenska strokovna knjiga s telesno kulturno vsebino
- Društveno družabno življenje
- Prva pomembna učitelja telovadbe
- Dr. Viktor Murnik – ATA – slovenske telesne kulture
- Murnikova naslednika – Boris Gregorka in Jelica Vazzaz
- Zleti, sol sokolstva
- Telovadstvo in umetnost
- Svetovno prvenstvo 1922, Svetovno prvenstvo 1970, Balkansko prvenstvo 1947
- Bralni kotiček v prvem nadstropju
- Filmsko in video gradivo v prvem nadstropju

- Največkrat nagrajeno slovensko društvo
- Prapor Narodnega doma in fotografije vrhunskih telovadcev
- Staroste in predsedniki društva
- Naša telovadišča
- Iz roda v rod, duh išče pot (Oton Župančič)
- Moderni časi
- Prijateljstvo ostane
- Telovadnica (drugo nadstropje)
- Bralni kotiček na drugem nadstropju
- Filmsko in video gradivo v drugem nadstropju
- Ritmika (drugo nadstropje)
- Letovanja, Premantura

V nadaljevanju je naprej predstavljena kratka zgibanka, ki so jo prejeli obiskovalci razstave. Zgibanko sva pripravila skupaj z dr. Tomažem Pavlinom. Za vsak del razstave so najprej fotografije, kje v prostoru je bil postavljen. Nato si sledijo fotografije in opisi razstavljenih predmetov ter kateri zbirki pripadajo. Nekatere fotografije so morda nekoliko slabše (predvsem tistih predmetov, ki so zastekljeni), saj jih je bilo zelo težko fotografirati zaradi odbleska. Seveda v povedanem delu vsebine taka slika ni okrnjena, žal pa je v lepotnem delu zaznati pomanjkljivost.

Zgibanka

Poudarki iz zgodovine 150 let ŠD Narodni dom

Sredi leta 1862 je bil v Ljubljani sprožen poziv, da bi bilo »koristno, da bi se gimnastika tudi v Ljubljani bolj vdomačila in da bi se napravilo gimnastično ali telovadno društvo«. Na pozivu so prevedli Mens sana in corpore sano v Zdrava duša v zdravem trupu.

Poziv je podprlo 51 Ljubljancev, leta 1863 je društvo ustanovljeno in prvi starosta je postal Etbin Henrik Costa, prvi učitelj pa Štefan Mandič. Društvo so poimenovali Južni Sokol, s čimer je bilo vzpostavljeno razmerje do severnega sokolskega »brata« v Pragi.

Starosta Etbin Costa je poskrbel za prvi slovenski strokovni zapis na področju telesne kulture (1864) in tudi za prvo slovensko knjigo, ki so jo pripravili Tomšič, Levstik in Coloreto (1867). Ivan Vesely (1871) deluje v Ljubljani kratek čas, a v tem obdobju izda prvo revijo s področja telesne kulture, imenovano Južni Sokol in organizira prvo žensko skupino Sokolic, žal po odhodu iz Ljubljane obe dejavnosti zamreta.

Ob 25-letnici društva (1888) priredijo v Ljubljani tekmovanje, kjer tekmujejo v skoku v daljino in na drogu.

Z vstopom Viktorja Murnika v društvo se prične društvo in sokolstvo v Sloveniji močno razvijati. Pod njegovim vodstvom ustanovijo prvo strokovno telo s področja telesne kulture (1896) – vaditeljski zbor, ki postavi temelje usposabljanja na tem področju. Čez dve leti pa še ženski vaditeljski zbor, od takrat dalje ženske brez prekinitve sodelujejo organizirano na področju telesne kulture. Ob povečanju števila sokolskih društev pod Murnikovim vodstvom ustanovijo Slovensko sokolsko zvezo 1905. leta in Murnik pelje slovenske telovadce na svetovno prvenstvo v Prago leta 1907. V vitrini imamo razstavljen najstarejši slovenski pokal, ki ga je prejela slovenska ekipa leta 1911 na svetovnem prvenstvu v Torinu. Zaradi Murnikovega mednarodnega delovanja dobi Ljubljana in naše društvo organizacijo svetovnega prvenstva leta 1922 in Sokoli v Ljubljani zgradijo največji slovenski štadion vseh časov, kjer je prostora za več kot 33000 gledalcev. Na tem svetovnem prvenstvu postane Peter Šumi prvi slovenski svetovni prvak, njegov trener pa je bil Viktor Murnik. Peter Šumi ponovi ta rezultat tudi leta 1926 in njegovo zlato odličje iz Lyona je tudi predstavljeno na razstavi. Tudi največji ekipni rezultat na olimpijskih igrah – ekipno tretje mesto na OI 1928 – je Murnikovo delo. Na razstavi sta predstavljeni bronasti medalji iz leta 1928, ki ju je prejel Stane Derganc za ekipo in za preskok. Murnik je bil telovadec, trener, učitelj, organizator, založnik, pisatelj, znanstvenik, pravnik, gospodarstvenik in zato je prejel mnoga državna priznanja; francosko legijo časti, češkega belega leva, karadžorđevo zvezdo, orden Svetega Save II. in IV. reda in orden za zasluge za narod, zato ga s ponosom imujemo za očeta slovenske telesne kulture.

Murnikova naslednika sta bila Boris Gregorka (telovadec, član ekipe na OI 1928, trener Mira Cerarja, organizator, pisec in zgodovinar) ter Jelica Vazzaz (telovadka, članica srebrne ekipe na SP 1938, sodnica, trenerka, organizatorica, znanstvenica in profesorica na Visoki šoli za telesno kulturo, bila je prva diplomantka s področja telesne kulture v Sloveniji). V njunem obdobju organizira društvo še eno SP in sicer leta 1970, kjer ekipa (v njej so večinoma člani društva) pod vodstvom Janeza Šlibarja doseže 4. mesto in Miro Cerar se poslovi še z enim naslovom svetovnega prvaka (in dvema naslovoma olimpijskega prvaka).

Nato sledi več poudarka rekreativnim dejavnostim društva, predvsem je pomembna dejavnost letovanja v Premanturi, ki vpliva na generacije društvenih članov v načinu preživljanja prostega časa.

V letu 1991 društvo zapusti ritmična gimnastika, vrhunska gimnastika pa se ponovno dvigne in z Mitjem Petkovškom poseže v sam svetovni vrh.

Rak rana slovenskega najstarejšega društva so lastni prostori in še vedno upamo na njih. Škoda je, da lahko društvo prejema najvišja državna priznanja za svoje delovanje (zlati orden zaslug za narod (SFRJ), celo dvakrat Bloudkovo priznanje, zlati orden za zasluge za narod (Republika Slovenija), ne more pa država zagotoviti pogojev za njegovo delovanje.

Na razstavi je predstavljenih več kot 400 predmetov, veliko knjig in več kot 5 ur televizijskih posnetkov, ki pričajo o bogati zgodovini društva..

Avtor razstave: prof. dr. Ivan Čuk

Oblikovanje razstave: Ajda Vogelnic in Katja Florjanc

Sodelavca pri pripravi razstave: dr. Tomaž Pavlin in
mag. Jože Podpečnik

Pri razstavi so sodelovali:

Športno društvo Narodni dom
Narodna galerija Slovenije
Narodni muzej Slovenije
Arhiv Slovenije
Radio televizija Slovenija
Narodna univerzitetna knjižnica
Muzej novejših zgodovine
Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani
Olimpijski komite Slovenije – Zveza športnih zvez
Elan Inventa d.o.o.
Muzej športa

Posebna zahvala gre naslednjim posameznikom, ki so prispevali razstavno gradivo:

Borut Trekman
Jasna Nemec Novak
Janez Šlibar
Milica Šlibar
Janez Brodnik
Tine Šrot
Enis Hodžič
Mitja Petkovšek
Sašo Bertoncelj
Matjaž Anžur
France Slana
Dominika Kacin
Marjeta Kline
Branka Vajngerl

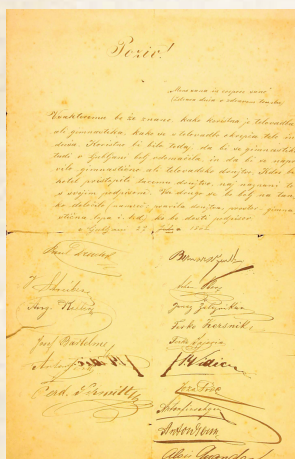
Mens sana in corpore sano - »Zdrav duh v zdravem trupu«

Znak nad vhodom v društvo, ki je bil narejen 1993. leta, znak je oblikoval Boštjan Žakelj
Arhiv Narodnega doma

Relief dr. Viktorja Murnika, izdelal ob njegovi 60-letnici rojstva kipar Lojze Dolinar
Arhiv Narodnega doma

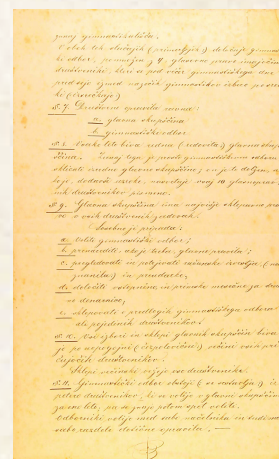
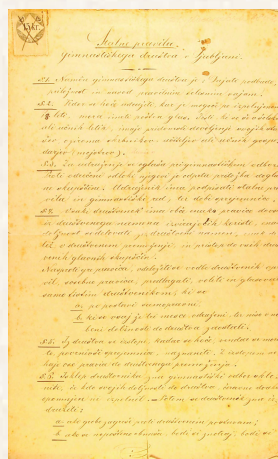
Poziv s podpisi za ustanovitev društva iz leta 1862

Arhiv RS

Prva pravila društvenega delovanja iz leta 1863

Arhiv RS

Vpisna knjiga s štampiljkami društva iz različnih obdobj

Arhiv Narodnega doma

Kaj se nam je 150 let dogajalo

1877	starosta Drenik, s hrvaškimi Sokoli se poskuša ustanoviti zvezo, ki pa je oblast ne pušči.	1877	starost I. Murnik, Čeh I.Z. Vesely na kratko deluje, ustanovi žensko skupino Sokolic, in izdajati prvi slovenski telesno kulturni strokovni časopis Južni Sokol, žal ob njegovem odhodu ta dejavnosti zamre
1869	izdan Nauk o telovadbi 2. Del, udeležba na slovenskem taboru v Vižnjarjih	1871	izdana prva slovenska telesno kulturna strokovna knjiga Nauk o telovadbi, prepoved delovanja društva, dr. Bleiweis pripravlja odbor za ponovno izvolitev
1867	ustanovitev lastne trobentaške šole	1869	ustanovi občni zbor, izbrano ime Južni Sokol, določen Gimnastiški red, Štefan Mandič postane učitelj, dr. Costa starosta, prične se prirejanje zabav (mškarade, novoletni plesi ipd.)
1866	telovadni navdušenci izvajajo telovadbo v neorganizirani obliki, dr. Murnik jih je poimenoval_Divje društvo	1863	telovadni navdušenci izvajajo telovadbo v neorganizirani obliki, dr. Murnik jih je poimenoval_Divje društvo
1866	Južni Sokol gostuje na hrvaškem pri pevskem društvu Kolo v Zagrebu, navdušenje povzroči tudi ustanovitev Sokolov na hrvaškem	1862	• Poziv k ustanovitvi telovadnega društva, vodi Žerovec • Oblast zaradi drugega člana pravil delovanja ne izda dovoljenja, ko se drugi člen porpavi se lahko izvede ustanovitev
1868	ponovna obuditev društva, novo ime Telovadno društvo Sokol v Ljubljani oz. Ljubljanski Sokol, starost Debevec, udeležba na slovenskem taboru v Žalcu	1864	• Pravilnik o društvenih izhodih, prvi slovenski telesno kulturni strokovni zapis Nekoliko besed o telovadstvu • društvo dobi svoj prapor
1872	starost dr. Zarnik	1872	starost dr. Zarnik
1874	starosta Nolli	1876	starost dr. Vošnjak
1882	starosta dr. Tavčar, sodelujemo na praznovanju 20 letnice prškega Sokola	1878	prvič na mednarodnem tekmovanju v Zagrebu, Ginter Josip - zlata svetinja, Kališnik Ivan – srebrna svetinja, Mulaček Fran

1913 SP Rabič, Pogačnik (rezerva) in Murnik

1911 SP Thaler in Murnik

1901 v Pragi tekmujejo Murnik, Bukovnik, Kersnik, Kasswalder in Kandare

1997 Murnik izda Redovne vaje v členu in četi

1909 SP Thaler in Murnik

1895 starosta dr. Tavčar, Kandare, Benčan in Murnik tekmujejo na III. Vsesokolskem zletu v Pragi

1897 v društvo vstopi Viktor Murnik, na tekmovanju ob 30 letnici tekmujeja Vernik in Kavčič

1907 pod vodstvom Murnika se Slovenska Sokolska zveza včlani v Evropsko gimnastično unijo in ekipa Slovenije prvič nastopa na svetovnem prvenstvu – naši člani: Kandare, Mikiavec, Murnik, Rihar, Thaler,

1905 starosta dr. Murnik, pod vodstvom Murnika se ustanovi prva slovenska strokovna zveza na področju telesne kulture – Slovenska Sokolska zveza

1891 Benčan nastopa na sokolskem zletu v Pragi

1888 starosta dr. Ivan Hribar pripravi veliko slavlje ob 25 letnici društva – I. vsesokolski zlet, prvo tekmovanje v skoku v daljino in vajah na drogu, Fink, Magolič, Vernik, Šeber

1896 pod vodstvom Murnika Ustanovljen vaditeljski zbor – prvo slovensko strokovno telo na področju telesne kulture, način organizacije usposabljanja kadrov je do današnjih dni skoraj enak, prične se tudi prvo sistemsko izobraževanje kadrov, z vadbo pričenemo v Narodnem domu

1898 pod vodstvom Murnika Ustanovljen ženski vaditeljski zbor – od takrat dalje se ženske redno ukvarjajo s telesno kulturno dejavnostjo

1904 Organiziran zlet ob 50 letnici Južnega Sokola, Murnik začne izdajati revijo Slovenski Sokol, na Ilveslovenskem zletu tekmujejo Kandare, Franke, Gregorc, Pirnat in Novak

1949 predsednik Šega

starosta Jazbec, telovadci (Antosiewics, Logyła, Gregorka, Zupanič, Slanina, Forte, Skribnišek) petič zapored osvojilo Meč Kralja Aleksandra v trajno last: telovadke (Pustisek, Komac, Vazzaz, Ponikvar, Rupnik, Karžan, Stegu, Pribovec) prvič zmagalo v tekmi za zastavo kraljice Marije, za umrliim starostnikom Kozlem osvojilo priložni velikašen pogreb, ki ga morda prekaša le še Titov,

Organizira 3. Pokrajinski zlet Sokola kraljevine Jugoslavije pred 20.000 gledalci na letnem telovadišću, dr. Božo Škerlj izvede prvo znanstveno raziskavo na području telesne kulture

1937 zaradi politike je bil požgan glasbeni paviljon na letnem telovadišču

1931
Lutkarski odsek pod vodstvom Lojza Kovača izvede predstavo
Zdravnik, smrt in vrag

1941 bivši starosta in župan Ivan Hribar naredi samomor

1914 Prepoved delovanja, z delovanjem preneha tudi sabljaska vadb

1932 društveno tekmovalje v smučanju v Vikřah

1922 SP organizacija svetovnega prvenstva, sokoli postavijo v Ljubljani štadion za več kot 30.000 gledalcev, Peter Šumi 1. slovenski svetovni prvak, Simončič, Vidmar, Derganc, ekipa druga pod vodstvom Murnika, društvo predstavlja tudi jezdni oddelek.

1924 starosta Kajzeli, OI Stane Derganc, Miha Oswald, Stanko Žilič

1926 SP Peter Šumi drugič in to zapored svetovni prvak, v ekipi še Derganc, Sršen, Vidmar in Oswald, ekipa druga pod vodstvom Murnika

1928 OI ekipa pod vodstvom Murnika 3. Deganc 3. Preskok, v ekipi še Antosiewics, Gregorka in Porenta

1930 svetovno prvenstvo pod vodstvom Murnika ekipa 3. v ekipi Šumi, Antosiewics, Žilič, Gregorka

1934 društvo sodeluje na državnem prvenstvu v atletiki, odigran dvoboj v odbojki s češko ekipo

1936 Ol ekipa pod vodstvom Murnika 6. mesto ekipno, v ekipi še Vadnov in Gregorka.

1965 EP Cerar, Brodnik

1961 EP Cerar 1. mnogoboj

1947 društvo se združi v novo društvo Enotnost, predsednik Stepišnik, društvo izvede Balkansko prvenstvo v Ljubljani

1945 predsednik Vrhovec
1955 Taborjenje v Puli - Valovine
1963 predsednik Vrhovec, EP Cerar 1. Mnogoboj, Šrot 3. preskok

1953 Društvo se preimenuje v Partizan Narodni dom, taborjenje v Omišlju

1948 društvo se odcepi od Enotnosti in se preimenuje v Telovadno društvo Ljubljana I, predsednik Vrhovec, OI Longyka pri moških, pri ženskah Gerbec, rezerva Rožman, , sokoli odidejo na zadnji veliki zlet v Prago

1950 predsednik Šavnik, SP Longyka pri moških, Gerbec, Hribar in Rožman pri ženskah

1952 OI Furlan, pri ženskah Rožman, Peter Pavšič prenovi študijsko telovadnico za telovadbo, v Ljubljani je v študijski tudi prva finska savna, taborjenje v Savudriji

1954 SP Furlan, Pečar, 1960 OI Cerar, pri ženskah Pogačnik

1958 SP Cerar 3. konj z ročaji, pri ženskah Pogačnik, nakup zemljišča za tabor v Premanturi

1964 umrl dr. Viktor Murnik, OI Gregorka trener Cerar 1. Konj z ročaji, 3. Drog, Brodnik, Šrot

1962 SP Gregorka trener Cerar1. Konj z ročaji, 1. Bradlja, Šrot, pri ženskah Pogačnik in Prusnik

1977 Nagrada mesta Ljubljana

1973 društvo dobi najvišje civilno odlikovanje red zaslug za narod z zlato zvezdo, izvedeno prvo tekmovalje v skokih z male prožne ponjave

1967 EP Cerar, Brodnik, Bloudkova nagrada

1969 predsednik Šavnik, EP 1969 Cerar, Brodnik, pri ženskah Kovač 1981 v društvo pride dr. Ivan Čuk

1968 OI Šlibar trener Cerar 1. Konj z ročaji, Brodnik, Kersnič, Šrot 1980 predsednik Winkler,

1966 SP Gregorka trener Cerar 1.konj z ročaji, 3. Bradlja, Kersnič, Brodnik, Küssel, pri organizira prvo republiško prvenstvo v ritmični gimnastiki 1982 predsednica Pavšek ženskah Kovač, društvo

1970 društvo izvede že drugo svetovno prvenstvo Šlibar trener, ekipa 4. , Cerar 1. Konj z ročaji, Kersnič, Brodnik, Küssel, pri ženskah Kovač

1972 predsednik Šenica, OI Šlibar trener Brodnik, Kersnič

1978 predsednik Knop

1974 predsednik Šavnik, Jelica Vazzaz prične z vadbo staršev z otroki (do 3. leta starosti)

1999 SP Hodžič, Puljič, Petkovšek, Ivanuš

1997 SP Petkovšek

1987 prvo tekmovalje v ritmični gimnastiki Daj ptica peroti moji mladosti, odbojkarji postanejo prvaki 1. Slovenske odbojcarske lige, Matjaž Šifter igral tudi za slovensko in jugoslovansko reprezentanco

1993 SP Hodžič, predsednik Crnek

1991 predsednik dr. Čuk, ritmična gimnastika se osamosvoji v svoj klub, društvo se preimenuje v Športno društvo Narodni dom, na SP Hodžič

1985

- študijska telovadnica obnovljena po načrtih Tomaža Guzela
- društvo nagrajeno s prehodno zastavo maršala Tita za najboljše društvo na področju športne rekreacije

1995 SP Puljič

1990 Bloudkova nagrada, EP Hodžič trener na tekmovanjih do SP 1995 dr. Čuk

1992 SP Puljič , mesto prenovi letno telovadišče v obstoječe stanje,

1994 SP Puljič, EP Puljič, trener na tekmovanjih dr. Kolar

1996 EP Hodžič in Petkovšek

1998 EP Petkovšek 2. Bradlja, Hodžič

2000 OI Petkovšek, EP Petkovšek 1. Bradlja

2002 SP Petkovšek 2. bradlja, Bertoncely, trener na tekmovanjih tudi Piletič, EP Petkovšek 2. Bradlja, Hodžič

2013	EP Petkovšek, Bertoncely, Dimic, Akademija ob 150 letnici društva, razstava v Narodni galeriji, mednarodni simpozij o pomenu telovadbe
2011	SP Petkovšek, Dimic, Bertoncely, EP Petkovšek Dimic, Bertoncely
2007	SP Petkovšek 1. bradlja, Dimic, EP Petkovšek 1. Bradlja, Bertoncely, Dimic, Šilc
2003	SP Petkovšek, Bertoncely, Dimic, priznanje Mednarodnega olimpijskega komiteja, nagrada mesta Ljubljana, SP
2005	SP Petkovšek 1. bradlja, Bertoncely, EP Petkovšek 3. bradlja, Dimic, Bertoncely
2001	SP Puljič, Dimic, Petkovšek, Ivanuš
2009	SP Petkovšek, Bertoncely, EP Bertoncely, Petkovšek, Šilc, Dimic
2004	EP Petkovšek, Hodžič, Puljič
2012	po 117 letih zapuščamo narodni dom, študijska telovadnica se prenovi za potrebe splošne vadbe, EP Petkovšek
2006	SP Dimic, Puljič, EP Petkovšek 1. bradlja
2008	Ol Petkovšek, EP Petkovšek 1. Bradlja, Dimic, Bertoncely
2010	SP Petkovšek Bertoncely, EP Bertoncely 3. Konj z ročaji

Članstvo v 19., 20. in 21. stoletju

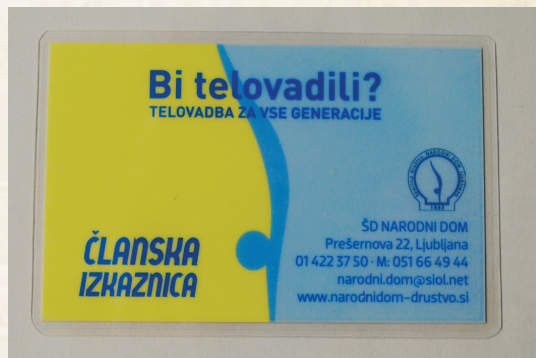
Sokolska obleka iz obdobja 1920–1940
Arhiv Arhiv M. Anžur

Sokolska članska izkaznica iz obdobja
med obema svetovnima vojnama
Arhiv Jasna Nemec Novak

Članska pristopnica E. H. Coste iz leta 1863
Arhiv RS

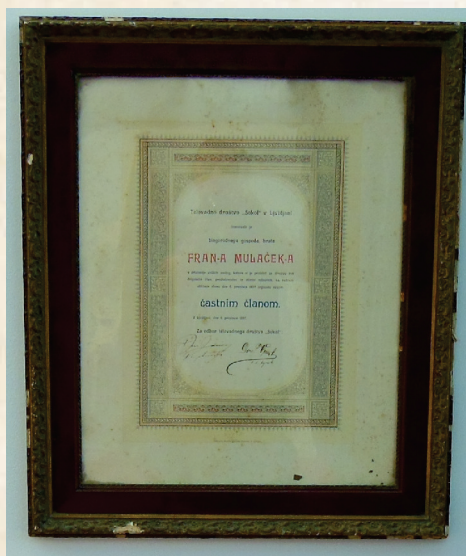
Članska izkaznica 2013
Arhiv Narodnega doma

Diploma častnega člana iz 21. stoletja
Arhiv Janeza Šlibarja

Diploma častnega člana iz 20. stoletja
Arhiv Boruta Trekmana

Diploma častnega člana iz 19. stoletja
Arhiv Narodnega doma

Častni člani v letu 1973 (na sliki stojijo
Boris Gregorka, Verena Kotnik, Jože
Zaloker, Jelica Vazzaz, Tomaž Šavnik,
sedijo Jože Rus, Martin Novak, Viktor
Šenica, Lojze Vrhovec)
Arhiv Narodnega doma

Častni člani 1913 Franc Ravnikar, Franc
Drenik in Peter Graselli
Arhiv Narodnega doma

Članstvo iz leta 1865
Arhiv RS

Članstvo pionirke iz leta 1963
Arhiv Narodnega doma

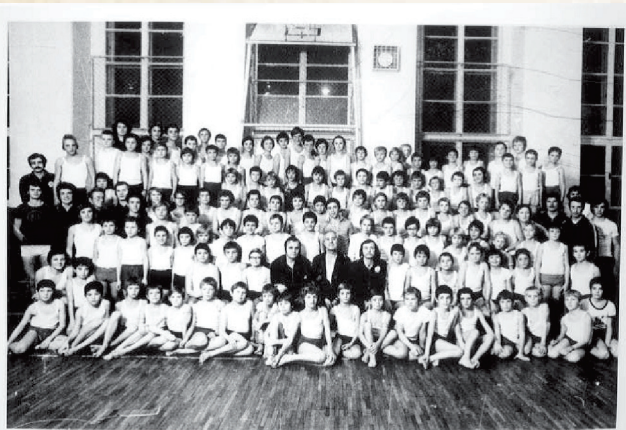
Članstvo pionirji 2003
Arhiv Narodnega doma

Članstvo starši z otroki
Arhiv Narodnega doma

Članstvo (aerobike) 2003
Arhiv Narodnega doma

Članstvo pionirji 1963
Arhiv Narodnega doma

Starejše članice 2003
Arhiv Narodnega doma

Člani 2003
Arhiv Narodnega doma

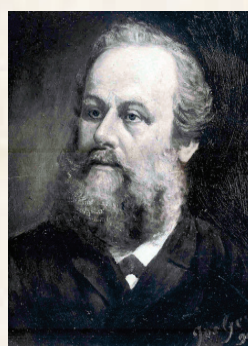
Staroste in predsedniki društva

Ivan Žerovec (vodja
pripravljanega odbora)
1862–1863
Arhiv Narodnega doma

Dr. Etbin Henrik Costa
1863–1867
Arhiv RS

Ivan Murnik
1871
Arhiv RS

Dr. Karel Bleiweis (vodja
pripravljanega odbora)
1867–1868
Arhiv RS

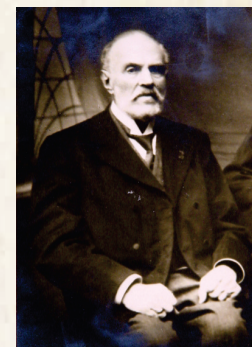
Fran Drenik
1877–1879
Arhiv RS

Josip Nolli
1874–1875
Arhiv Narodnega doma

Dr. Ivan Tavčar
1882–1883
Arhiv Narodnega doma

Franc Ravnihar
1880–1882
Arhiv Narodnega doma

Ivan Hribar (tudi ljubljanski
župan, sedi na sredi na
stolu)
1888–1895
Arhiv Narodnega doma

Bogumil Kajzelj
1924–1939
Arhiv Narodnega doma

Viktor Šenica
1972–1974
Arhiv Narodnega doma

Alojz Vrhovec 1945–1946,
1948–1949, 1963–1969
Arhiv Narodnega doma

Leopold Šega
1949–1950
Arhiv Narodnega doma

Minca Pavšek
1982–1991
Arhiv Mihe Pavška

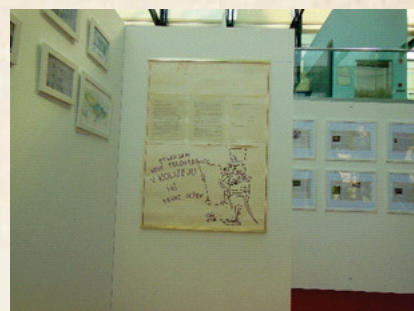

Dr. Ivan Čuk
1991–1993
Arhiv Narodnega doma

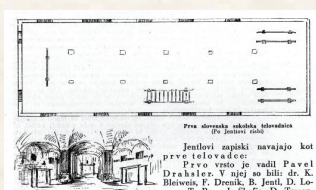

Dejan Crnek
1993–2013
Arhiv Narodnega doma

Naša telovadišča

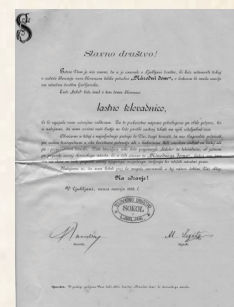
Fröelichovo dvorišče, kjer je bil prvi telovadni prostor
Arhiv RS

Prvi telovadni prostori
Arhiv Narodnega doma

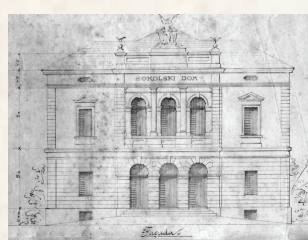
Telovadnica realke
Arhiv RS

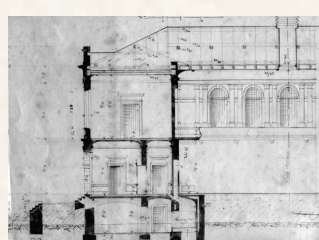
Dopis o potrebi lastnih prostorov, 1882
Arhiv RS

Sokolski dom po načrtu Hraskega, leta 1892
Arhiv RS

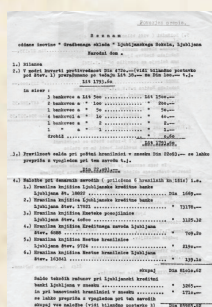
Sokolski dom po načrtu Hraskega, leta 1892
Arhiv RS

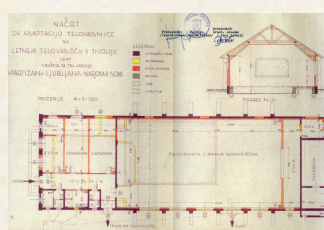
Sokolski dom po načrtu Hraskega leta 1892
Arhiv RS

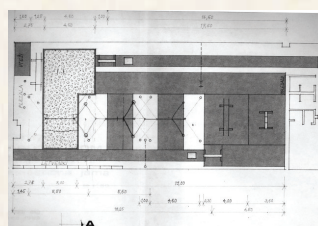
Zgradba Narodnega doma
Arhiv Narodnega doma

Seznam zaseženih sredstev s strani italijanske okupacijske oblasti, 1941
Arhiv RS

Preureditev študijske telovadnice, 1963
Arhiv Narodnega doma

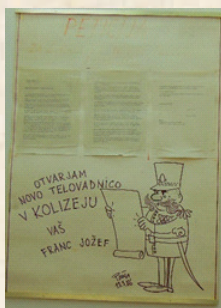
Preureditev študijske telovadnice, 1985
Arhiv Ivana Čuka

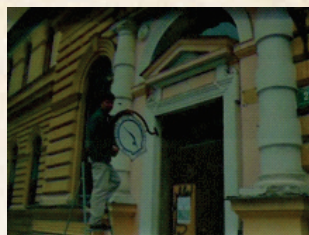
Študijska telovadnica 2013
Arhiv Narodnega doma

Načrt trim steze v
Tivoliju, avtor Boris
Gregorka
Arhiv Narodnega doma

Podpisovanje peticije iz
leta 1986
Arhiv Narodnega doma

Odhod iz Narodnega
doma, 2012
Arhiv Narodnega doma

Idejni načrt preureditve
študijske telovadnice in
kopališča Ilirija
Arhiv Narodnega doma

Iz roda v rod duh išče pot (Oton Župančič)

Čeprav velja raziskava dr. Boža Škerlja za prvo znanstveno raziskavo na področju telesne kulture, ki jo je naredil ob vsesokolskem jugoslovanskem zletu v Ljubljani leta 1933, pa bi tukaj poudarili, da gre za prvo kvantitativno raziskavo. Če pojmujeemo znanost nekoliko širše, ne moremo mimo dejstva, da je res prvo znanstveno delo Nauk o telovadbi iz leta 1867, saj je bilo za to knjigo najprej potrebno iznajti slovensko strokovno izrazoslovje. Izrazoslovje sodi v znanstveno disciplino jezikoslovja in tako v humanistiko. Prav tako sodi v humanistiko zgodovina, kjer imamo krasen raziskovalni zapis iz leta 1888 ob 25-letnici društva, kjer je podana biografija Štefana Mandiča in analiza prvih 25 let delovanja društva. Še več znanstvenega dela je opravil dr. Viktor Murnik, saj je pričel z izrazoslovjem, zgodovino, nadaljeval s filozofskimi spisi o pomenu telovadbe (tudi iz medicinskega, sociološkega in ekonomskega vidika), odlična je kvalitativna razprava o biološki vrednosti telesnih vaj, prav tako tudi razprave o ritmu. Jelica Vazzaz je nadaljevala tudi z raziskovalnim delom, za teorijo športnega treniranja je zelo pomembno delo skupaj z Gregorko Analiza telovadnih obremenitev vrhunskih telovadcev sredi šestdesetih let prejšnjega stoletja. Vazzazova in Gregorka sta se podpisala še pod eno izjemno delo, in sicer Razvoj telovadnega orodja, ki ga je naročilo podjetje ELAN. Med pomembnejša dela sodi tudi Razvoj računalniškega sistema za usmerjanje in izbor otrok v gimnastiko (Novak, Čuk, Bolković, Vajngerl), v današnjem času pa Fakulteta za šport izdaja revijo Science of Gymnastics Journal (www.scienceofgymnastics.com) skupaj z mednarodno gimnastično zvezo. Več informacij o znanstvenih delih v gimnastiki je na www.cobiss.si.

Jelica Vazzaz

Miro Longyka

Katedra za gimnastiko

Na Fakulteti za šport Katedra za gimnastiko nadaljuje delo preteklih velikih mož in žena slovenske gimnastike.

Duh dr. Viktorja Murnika, ki je ustanovil prvo slovensko strokovno telo leta 1896 in prvi pričel izobraževati kadre za telovadbo je bil tako uspešen v svojem delu, da je v obdobju med obema svetovnima vojnoma Sokolski pokrajinski tečaj omogočal poučevanje telovadbe v šolah.

Njegova učenka, članica Narodnega doma **Jelica Helena Zoe Vazzas**, je končala študij na beograjski visoki šoli za telesno kulturo in nato postala tudi profesorica na naši inštituciji in bila glavna predstavnica ženske in ritmične gimnastike. Ob njej sta moško gimnastiko najprej poučevala **Miro Longyka** (član Narodnega doma) in nato Marjan Jeločnik (ki je poučeval tudi smučanje). V šestdesetih letih se je zaposlil Silvo Kristan, ki je pričel delovati najprej na predmetu splošna telesna vzgoja, kasneje pa je prevzel predmet talna telovadba. V sedemdesetih letih je prevzel predmet športna turistika in prekinil delovanje na gimnastičnem področju. Takrat sta na predmetu pričela delovati tudi **Toni Bolković** (nekaj časa trener ženske vrste v Narodnem domu, v času svetovnega prvenstva 1970 vodja komisije za študijska gradiva) in **Doljana Novak** (članica Narodnega doma). V osemdesetih se jima je pridružil **Ivan Čuk** (član Narodnega doma), ki je danes nosilec predmeta, kot asistentki pa sta na fakulteti zaposleni še Maja Bučar Pajek in Barbara Jakše (roj. Turšič). V zadnjem petnajstletnem obdobju sta delovala kot asistenta tudi **Edvard Kolar** (član Narodnega doma) in Andraž Bricelj, članica katedre je tudi Marjeta Kovač. Na predmetu ritmične gimnastike je bila pred upokojitvijo Vazzasove njena sodelavka Andreja Balažic, nato **Tatjana Verbič** (članica Narodnega doma), kasneje je bila nosilka tega predmeta Meta Zagorc, asistentka pa **Branka Vajngerl** (tudi eno obdobje članica Narodnega doma).

Profesorji in asistenti so bili ob pedagoškem delu vedno močno vpeti tudi v strokovno, raziskovalno in publicistično dejavnost, tako na fakulteti kot v matičnih društvih, na Gimnastični zvezi Slovenije, Gimnastični zvezi Jugoslavije (do njenega razpada), Partizana Slovenije, Partizana Jugoslavije (do njenega razpada), Mednarodni gimnastični zvezi. Vsi so imeli bogate tekmovalne, trenerske, sodniške izkušnje svojega športa, včasih pa jih je zanimanje in življenjska pot zanesla tudi na druga področja, kjer so bili tudi izjemno uspešni.

Na mnogih področjih so orali ledine, njihova inovativnost pa ostaja zanamcem (v obliki člankov in knjig). V današnjem času člani katedre še vedno razvijajo in dopolnjujejo izrazoslovje gimnastike, metodiko učenja gimnastičnih prvin, teorijo treniranja (učenje gibanja) in raziskujejo biomehanične značilnosti gimnastičnih prvin. Sicer je osnovni namen katedre za gimnastiko raziskovanje pojava gimnastike in pedagoško strokovno delo s študenti, vendar so člani katedre aktivni tudi na drugih področjih (kegljanje, skoki v vodo, balinanje, športna aerobika, veslanje). V preteklosti so predstavniki katedre izdajali strokovno revijo Trener, kjer so bili predvsem prevodi tujih člankov za domače strokovnjake, danes pa katedra izdaja mednarodno revijo Science of Gymnastics Journal, ki objavlja znanstvene članke in je našla velik odziv v svetu gimnastike.

Toni Bolković

Doljana Novak

Ivan Čuk

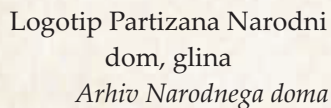
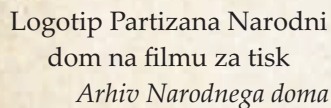
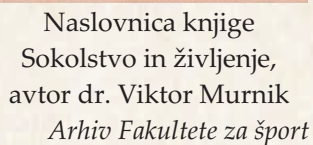
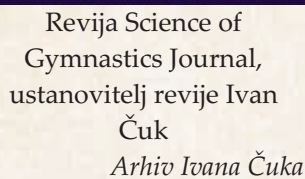
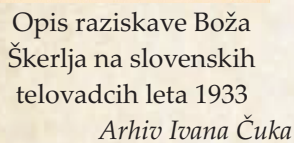
Edvard Kolar

Tatjana Verbič

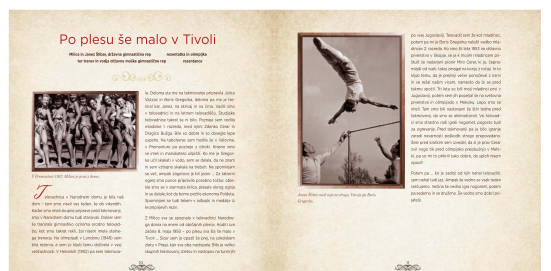
Branka Vajngerl

Prijateljstvo ostane

Karikatura Borut Pečar
Arhiv Janeza Brodnika

Spomini Milice in Janeza Šlibarja
Arhiv Narodnega doma

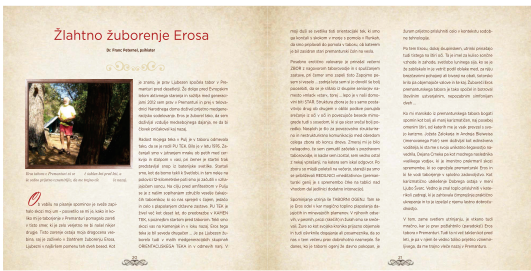
Spomini Matevža in Blaža
Medje
Arhiv Narodnega doma

Spomini Andreja Razdriha
Arhiv Narodnega doma

Spomini Mirsada Begića
Arhiv Narodnega doma

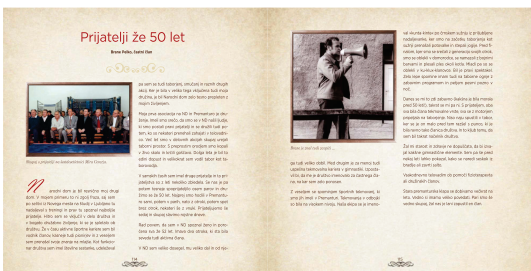
Spomini dr. Franceta Peternela

Arhiv Narodnega doma

Spomini Andreja Bleiweissa

Arhiv Narodnega doma

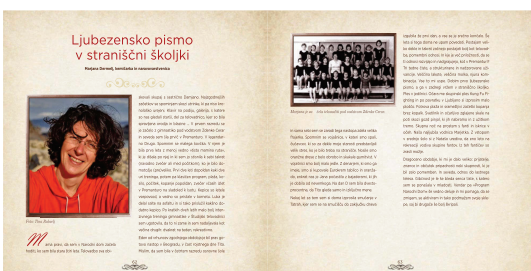
Spomini Braneta Pelka

Arhiv Narodnega doma

Spomini Barbare Jerman

Arhiv Narodnega doma

Spomini Marjane Dremelj

Arhiv Narodnega doma

Spomini Aljoše Rebolja

Arhiv Narodnega doma

Spomini Ane Benkovič

Arhiv Narodnega doma

Telovadnica

Elanov sklop polivalentnih blazin
še v uporabi

Dve usnjeni blazini iz študijske
telovadnice, 1963 (morda tudi prej)
Arhiv Franceta Slane

Letvenik ELAN inventa
Arhiv Narodnega doma

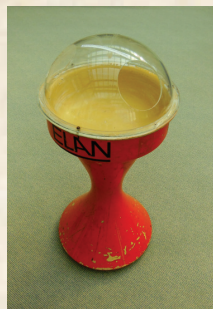
Mostnica – ideja Boris Gregorka
Arhiv Narodnega doma
75

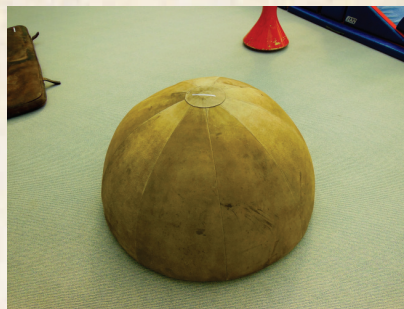
Grbača – ideja Boris Gregorka
Arhiv Narodnega doma

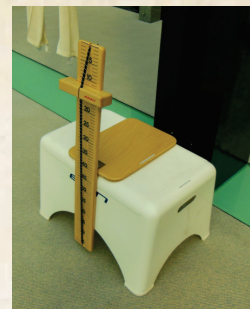
Klop
Arhiv Narodnega doma

Škatla za magnezij
(nihajoča) za SP 1970
v Ljubljani

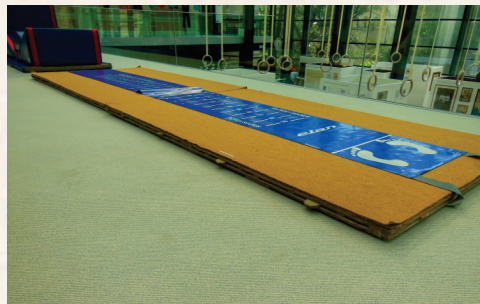
Jurček – ideja Ivan Čuk (1983)
Arhiv Narodnega doma

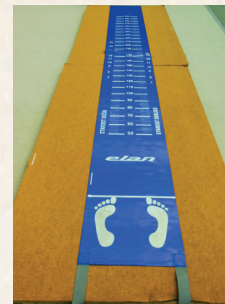
Klopica in merilec
predklona
Arhiv ELAN Inventa

Konj za preskok iz študijske
telovadnice, 1963
Arhiv Narodnega doma

Dve parterni plošči SP 1970
Arhiv Narodnega doma

Trak za skok v daljino
Arhiv ELAN inventa

Dve klopi za piknik, okoli 1960
Arhiv Narodnega doma

Moške kratke hlače, 1974
Arhiv Narodnega doma

Tekmovalni dres s hlačami
Mitje Petkovška
Arhiv Mitje Petkovška

Telovadni dres Jasne Novak
na Gimnastradi 1959
Arhiv Jasne Nemec Novak

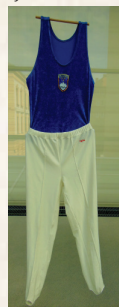
Telovadni dres s hlačami
Janka Nastrana, 1972
Arhiv Narodnega doma

Telovadna majica in pas –
trak za film Sokoli in Orli,
1988
Arhiv Narodnega doma

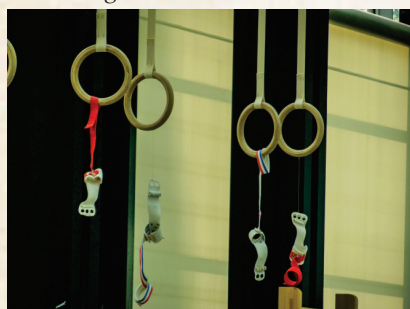
Dres s kratkimi hlačami
Enisa Hodžiča, 1999
Arhiv Enisa Hodžiča

Moder dres z belimi
hlačami Enisa Hodžiča
Arhiv Enisa Hodžiča

Tekmovalni dres Saše
Bertonclja, 2010
Arhiv Saše Bertonclja

Varnostni jermenčki za
drog (par) in kroge (par)
Arhiv Enisa Hodžiča

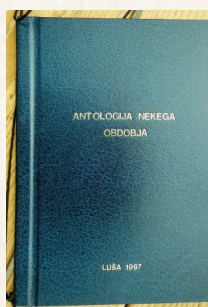

Kip dr. Viktorja Murnika v mavcu
Arhiv Narodnega doma

Bralni kotiček v drugem nadstropju

Diploma I. pokrajinski zlet
Sokola Kraljevine Jugoslavije
v Ljubljani, 27.-29. VI. 1933,
avtor Aleš Tuhtar
Arhiv Fakultete za šport

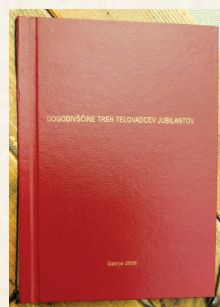
Knjiga Antologija nekega
obdobja, anekdote zlate
generacije
Arhiv Janeza Brodnika

Knjiga Poslednji romantik na
konju, avtorja M. Sattler in
M. Štamberger
Arhiv Ivana Čuka

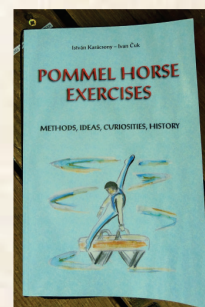
Diploma Boris Gregorka
(1906-2001), avtor Jure
Kern
Arhiv Fakultete za šport

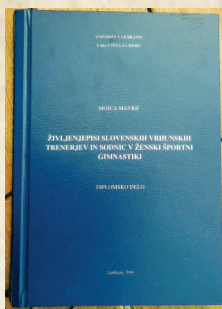
Knjiga Dogodivščine
treh telovadcev
jubilantov, anekdote
zlate generacije
Arhiv Janeza Brodnika

Knjiga Razvoj
telovadnega orodja,
avtorja Boris Gregorka
in Jelica Vazzaz
Arhiv Ivana Čuka

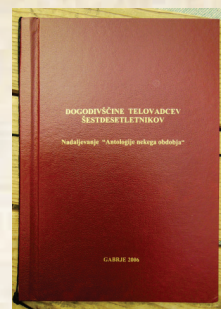
Knjiga Pommel horse
exercises, avtorja I.
Karacsony in I. Čuk
Arhiv Ivana Čuka

Diploma Življenjepisi slovenskih
vrhunskih trenerjev in sodnic v
ženski športni gimnastiki, avtorica
Mojca Mavrič
Arhiv Fakultete za Šport

Diploma Analiza obremenitev
trimesečnih priprav tekmovalca Enisa
Hodžiča za mednarodno prvenstvo
Ljubljane v športni gimnastiki,
avtorica Mojca Šemrov
Arhiv Fakultete za Šport

Knjiga Dogodivščine
telovadcev šestdesetletnikov,
anekdote zlate generacije
Arhiv Janeza Brodnika

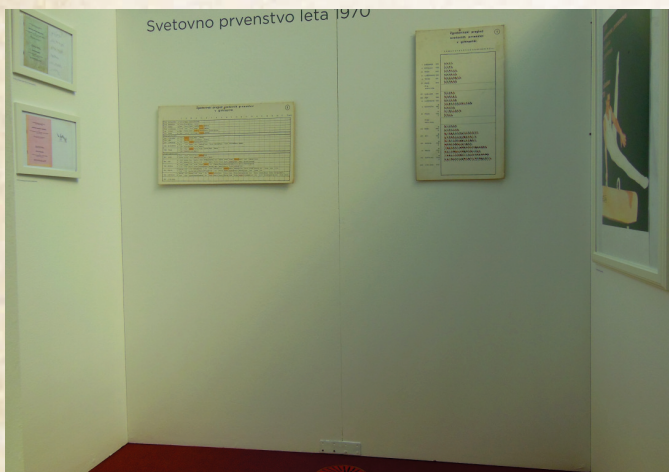
Filmsko in video gradivo v drugem nadstropju

Spored:

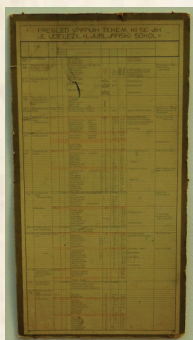
1. 1964 Evropsko prvenstvo Beograd, Arhiv RTV SLO
2. 1970 SP Ljubljana, Miro Cerar, Arhiv RTVSLO
3. 1985 ŠRG Dominika Kacin, Arhiv Marjete Kline
4. 1988 DP Mitja Petkovšek, bradlja, Arhiv Nenada Solarja
5. 1988 DP Mitja Petkovšek, drog, Jernej Wagge, Arhiv Nenada Solarja
6. 1989 ŠRG Dominka Kacin pred SP Sarajevo, Arhiv Marjete Kline
7. 1989 člani Narodnega doma izvajajo obvezne sestave in prvine za množični program gimnastike, Arhiv Ivana Čuka
8. 1989 ŠRG trening v Narodnem domu, Arhiv Marjete Kline
9. 1990 Božični nastop v študijski telovadnici, Arhiv Ivana Čuka
10. 1990 MPL nastop Enisa Hodžiča, Arhiv Ivana Čuka
11. 1990 Predavanje osnove gimnastike, Arhiv Ivana Čuka
12. 1991 Treningi v študijski telovadnici, Arhiv Ivana Čuka
13. 1992 SP Pariz, Blaž Puljič drog, Arhiv Fakultete za šport
14. 1994 Joštov memorial Igor Ivanuš, Blaž Jelenec, Miha Oblak in Ali Syla, Arhiv Ivana Čuka
15. 1994 MPL Enis Hodžič, Arhiv Ivana Čuka
16. 1994 Pionirski pokal Luka Golja, Ali Syla, Arhiv Ivana Čuka
17. 1995 Petkovšek, seskok podmet skrčeni salto naprej z bradlje, Arhiv Fakultete za šport
18. 1998 DP Sašo Bertoncelj, Arhiv Saše Bertonclja
19. 1998 Pokal Narodni dom, Sašo Bertoncelj, Blaž Jelenec in Igor Ivanuš, Arhiv Saša Bertonclja
20. 2000 OI Mitja Petkovšek, Arhiv RTV SLO
21. 2008 OI Mitja Petkovšek, Arhiv RTV SLO

Svetovno prvenstvo 1922 in 1970, Balkansko prvenstvo 1947

SP 1922

Dr. Viktor Murnik je kot delegat na kongresu FIG dosegel, da so svetovno prvenstvo dodelili Sokolu kraljevine SHS, in znotraj tega je bil glavni promotor Ljubljanski Sokol. Zgradili so štadion za več kot 50.000 gledalcev, kar je bil največji štadion v Sloveniji doslej. Tekme in nastope si je ogledalo več kot 200.000 ljudi. To je bilo prvo veliko tekmovanje na slovenskih tleh in tudi Slovenci smo dobili prvega svetovnega prvaka Petra Šumija (član Ljubljanskega Sokola)(razdelil si je prvo mesto s Čehom Pehačkom).

Pregled vnanih tekem, ki so se jih udeležili slovenski telovadci
Arhiv Narodnega doma

Zapis iz Spomenice, leta 1922 – kako so gradili stadion
Arhiv Fakultete za šport

Pogled na severna vrata z dvema mogočnima kipoma Sokolov
Arhiv Fakultete za šport

Paviljona za glasbeni orkester
Arhiv Fakultete za šport

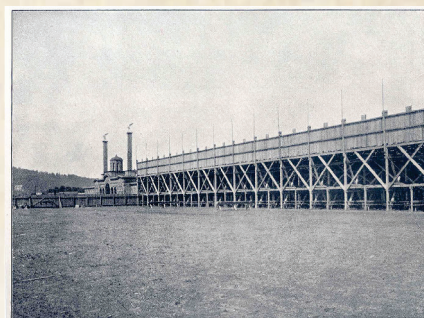
GLAVNA TRIBUNA S KRALJEVO LOŽO OD JUGA

Pogled na glavno tribuno in
kraljevo ložo z juga
Arhiv Fakultete za šport

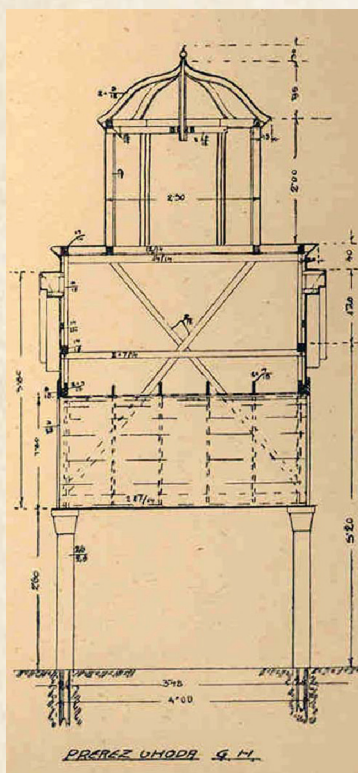
POHLADIMO SE!

Korita za vodo
Arhiv Fakultete za šport

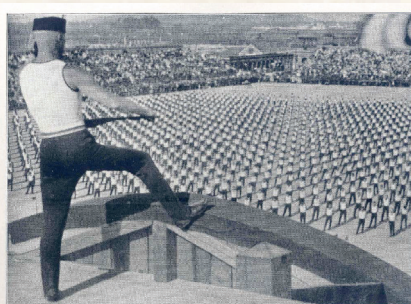

GARDEROBA ZA VEŽBAČE — JUŽNI DEL

Pogled na jugozahodno stran
stadiona
Arhiv Fakultete za šport

Prerez vhoda
Arhiv Fakultete za šport

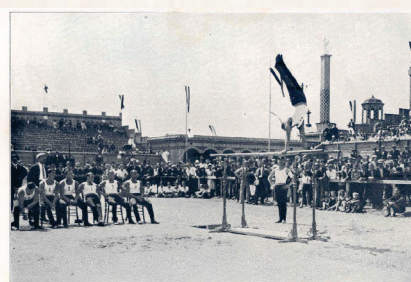
BRATČO, ZDRAVO!

Dr. Murnik pozdravlja
vadeče na zletu
Arhiv Fakultete za šport

ŠTUKALJ VERŠEK BANI ČIPIČALI SLAVIČIN JAKOVIČIČ DOLJENČIČ DOLJENČIČ DOLJENČIČ DOLJENČIČ

Jugoslovanska ekipa
Arhiv Fakultete za šport

DRUGO KOLONIS — PIVNE

Jugoslovani na bradlji
Arhiv Fakultete za šport

SKOK U VIŠINI

Tekmovalje v skoku v
višino
Arhiv Fakultete za šport

Sonet v čast razstavi ob
zletu, avtor Engelbert
Gangl
Arhiv Fakultete za šport

NAŠI V PLOVALNIH KOSTUMIH

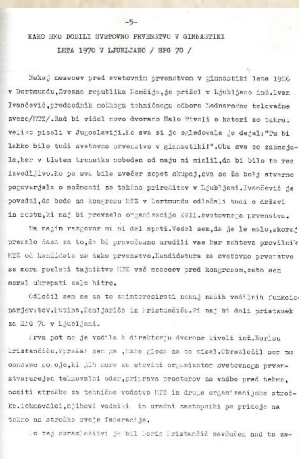
Jugoslovani v kopalkah
za tekmovalje v
plavanju
Arhiv Fakultete za šport

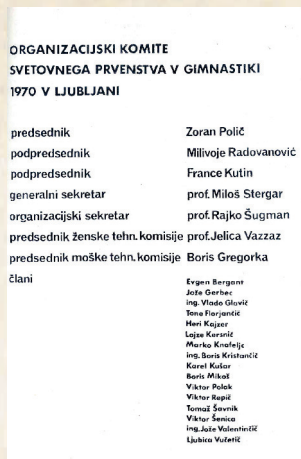
Diploma Stanetu
Dergancu kot članu
ekipe
Arhiv Narodnega doma

Diploma Stanetu
Dergancu za dosežek na
tekmovalju
Arhiv Narodnega doma

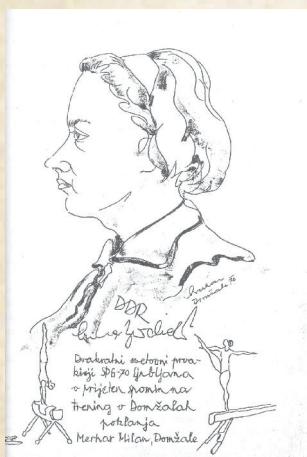
Kako je Boris Gregorka
pripeljal SP v Ljubljano
Arhiv Narodnega doma

Organizacijski komite SP
1970
Arhiv Narodnega doma

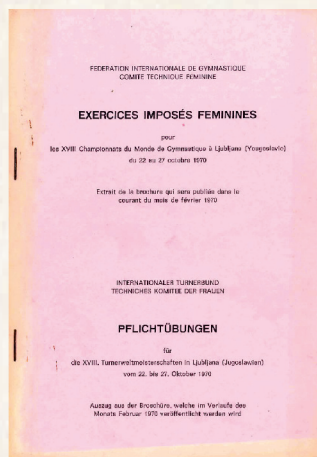
Brošura ob tekmovanju eno leto pred SP 1970
Arhiv Narodnega doma

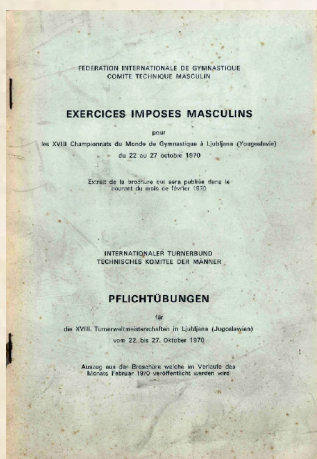
Karikatura Erike Zuchold
Arhiv Narodnega doma

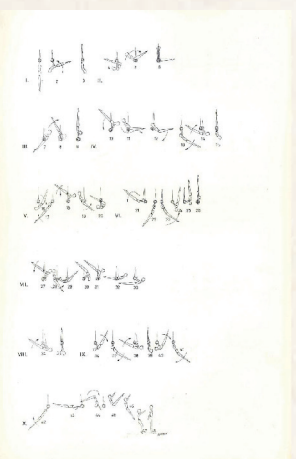
Priročna oblika vseh
zmagovalcev in zmagovalk
svetovnih prvenstev do leta 1970
Arhiv Narodnega doma

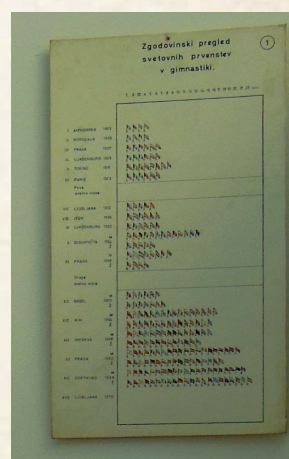
Priročnik za obvezne sestave ŽŠG
Arhiv Narodnega doma

Priročnik za obvezne sestave MŠG
Arhiv Narodnega doma

Zgodovinski pregled uvrstitve
slovenskih tekmovalcev
Arhiv Narodnega doma

Zgodovinski pregled držav
udeleženk na svetovnih
prvenstvih
Arhiv Narodnega doma

Zlato odličje z znakom SP in
značko SP
Arhiv Narodnega doma

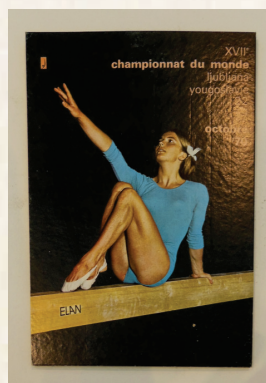
Srebrno odličje z znakom SP in
značko tekmovalca
Arhiv Narodnega doma

Bronasto odličje z znakom SP
Arhiv Narodnega doma

Spominska zastavica FIG
Arhiv Fakultete za šport

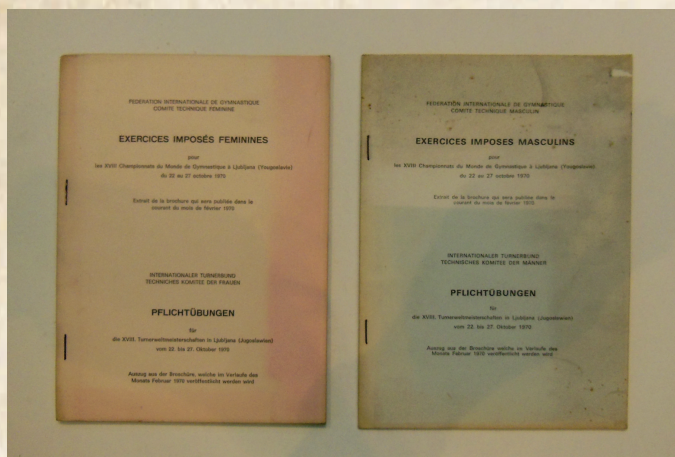
Mali prospekt za prvenstvo,
Marlenka Kovač
Arhiv Fakultete za šport

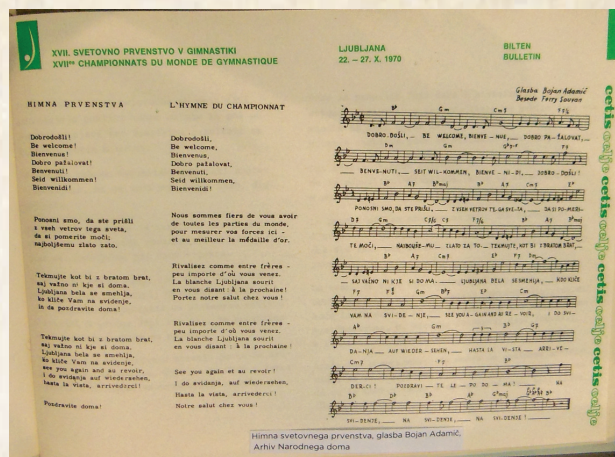
Mali prospekt za prvenstvo,
Miro Cerar
Arhiv Fakultete za šport

Štartna številka rdeča - moški,
vijoličasta - ženske
Arhiv Narodnega doma

Pravila obveznih vaj za ŽŠG in
MŠG
Arhiv Narodnega doma

Himna svetovnega prvenstva –
glasba B. Adamič
Arhiv Narodnega doma

Velika spominska plaketa s SP
Arhiv Narodnega doma

Medalje na turnirju pred svetovnim prvenstvom, 1969
Arhiv Narodnega doma

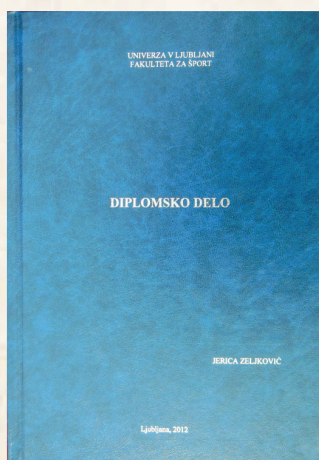
Plakat za Balkansko prvenstvo 1947

Arhiv Narodnega doma

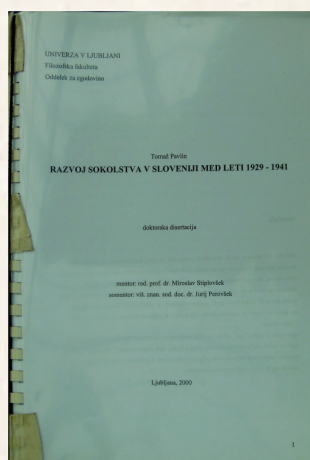
Bralni kotiček v prvem nadstropju

Blazina s SP 1970 v
Ljubljani
Arhiv Narodnega doma

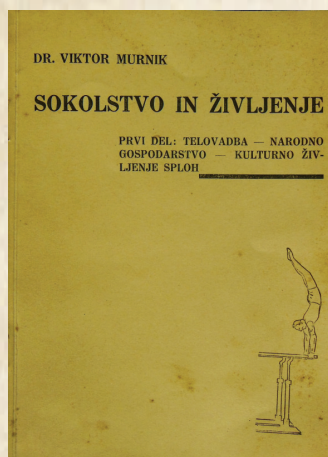
Diplomsko delo Jerice
Zeljković
Arhiv Fakultete za šport

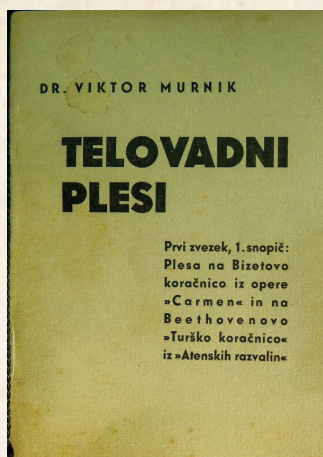
Doktorska naloga
Tomaža Pavlina
Arhiv Tomaža Pavlina

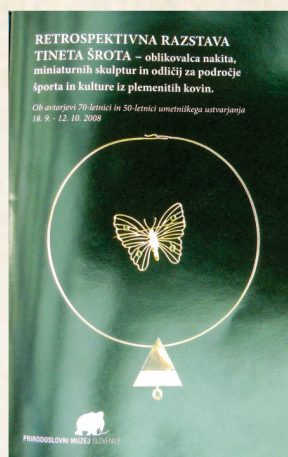
Telovadba na
Slovenskem
Arhiv Narodnega doma

Sokolstvo in življenje
Arhiv Ivana Čuka

Telovadni plesi
Arhiv Boruta Trekmana

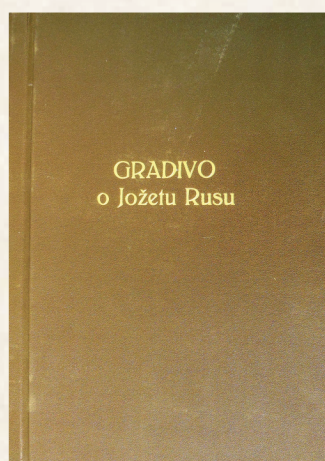
Razstava Tineta Šrota
Arhiv Tineta Šrota

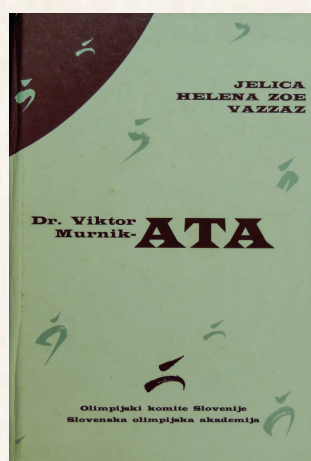
Zapisi o dr. Viktorju Murniku
Arhiv Narodnega doma

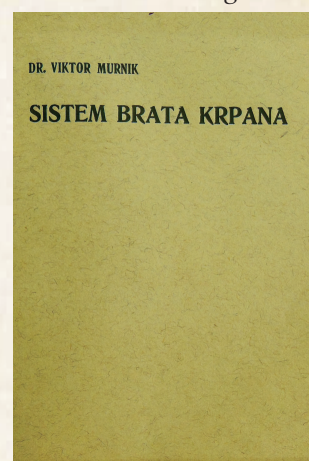
Po njihovi sledi,
anekdote „zlate generacije“
Arhiv Janeza Brodnika

Gradivo o Jožetu Rusu
Arhiv Narodnega doma

Dr. Viktor Murnik –
ATA
Arhiv Ivana Čuka

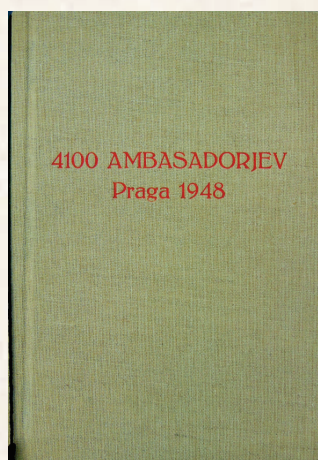
Sistem brata Krpana
Arhiv Narodnega doma

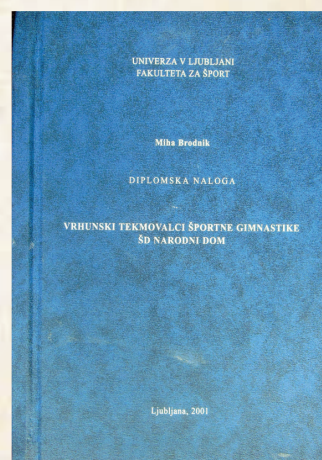
Dr. Viktor Murnik
Arhiv Ivana Čuka

V pesti sila v srcu
odločnost, v mislih
domovina
Arhiv Ivana Čuka

4100 Ambasadorjev,
Praga 1948
Arhiv Narodnega doma

Diploma Vrhunski
tekmovalci športne
gimnastike ŠD Narodni
dom, avtor Miha Brodsk
Arhiv Fakultete za šport

Filmsko in video gradivo v prvem nadstropju

Spored:

1. 120 let Narodnega doma (1983), Arhiv RTV SLO
2. 100-letnica Murnikovega rojstva (1974), Arhiv RTV SLO
3. Partizanski mnogoboj pred študijsko telovadnico (1957), Arhiv Narodnega doma
4. Organizacijske priprave na SP 1970, Arhiv RTV SLO
5. Izseki iz dokumentarnega filma Orli in Sokoli (1988), scenarij J. Perko in D. Ulaga, režija J. Perko, Arhiv RTV SLO
6. S Titovimi fiskulturniki v Pragi (1948), scenarij in režija D. Povh, Arhiv RS
7. Letovanje na Valovinah (1957-?), Arhiv Narodnega doma
8. Partizanski mnogoboj 1956 v Mariboru, Arhiv Narodnega doma
9. Miro Cerar, začetki (1959), Arhiv RTV SLO
10. Miro Cerar, SP Dortmund (1966), Arhiv RTV SLO
11. Miro Cerar, SP Ljubljana (1970), Arhiv RTV SLO
12. Počitnice v Premanturi (1967), Arhiv Janeza Šlibarja
13. 140 let Narodnega doma (2003), Arhiv RTV SLO
14. Trening v študijski telovadnici (196?), Arhiv RTV SLO
15. Izsek iz dokumentarno-igranega filma Selekcija, avtor D. Povh, koreografija B. Gregorka, Arhiv RS
16. Trening v študijski telovadnici (196?), Arhiv RTV SLO
17. Priprave za Balkanijado v Sofiji (1946), Arhiv RTV SLO
18. Pred svetovnim prvenstvom v Ljubljani 1969, Arhiv RTV SLO
19. Trening v študijski telovadnici (1970), Arhiv RTV SLO
20. Balkanijada 1947, Arhiv RTV SLO
21. Izdaja knjige s posveta o Murniku (2006), Arhiv RTV SLO
22. Film o Stanetu Dergancu (2000), Arhiv RTV SLO
23. Film o Stanetu Dergancu (2004), Arhiv RTV SLO
24. Mitja Petkovšek, Sašo Bertonec, Enis Hodžič, Blaž Puljič, Alen Dimić, Žiga Šilc, Igor Ivanuš na TV SLO v zadnjih 20-ih letih, Arhiv RTV SLO

Največkrat nagrajeno slovensko društvo

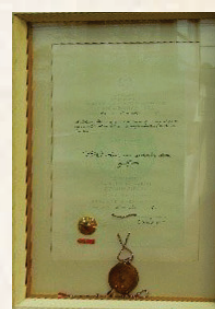
Nagrada mesta
Ljubljane, 1977
Arhiv Narodnega doma

Nagrada Partizana
Jugoslavije, 1986
Arhiv Narodnega doma

Bloudkova nagrada,
1967
Arhiv Narodnega doma

Red zaslug za narod z
zlato zvezdo, 1973
Arhiv Narodnega doma

Bloudkova nagrada,
1990
Arhiv Narodnega doma

Vitrina dr. Viktor
Murnik
Arhiv Boruta Trekmana

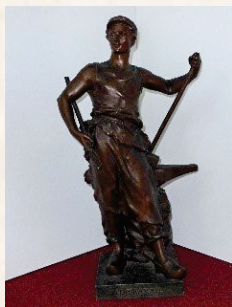

Vitrina dr. Viktor Murnik
Arhiv Boruta Trekmana

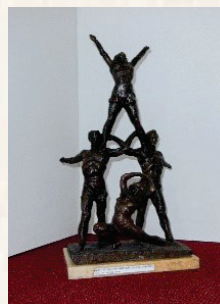
Na vrhu

Nagrada mesta
Ljubljane
Arhiv Narodnega doma

Kipec železarja, darilo
reprezentanci leta 1930
v Luksemburgu
Arhiv Boruta Trekmana

Kipec dve telovadki in
telovadec, verjetno iz leta
1957
Arhiv Narodnega doma

Zgornja polica

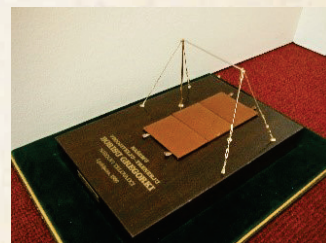
Kipec, darilo
Mednarodnega
olimpijskega komiteja leta
2003
Arhiv Narodnega doma

Zlata bradlja, darilo Mitju
Petkovšku, izdelal Tine
Šrot
Arhiv Mitja Petkovška

Pokal, ki so ga dobili
slovenski telovadci na
svetovnem prvenstvu v
Torinu leta 1911
Arhiv Boruta Trekmana

Zlati drog, darilo Borisu
Gregorki, izdelal Tine Šrot
Arhiv Narodnega muzeja

Srednja polica

Kipec bobnarja, darilo
belgijske reprezentance
leta 1922
Arhiv Narodnega doma

Vaza, darilo jugoslovanski
reprezentanci leta 1926 v
Lyonu
Arhiv Boruta Trekmana

Vaza, darilo slovenski
reprezentanci SP 1913
Pariz
Arhiv Boruta Trekmana

Plaketa poljskih sokolov
1929
Arhiv Boruta Trekmana

Galski petelin, darilo
Francozov leta 1922
Arhiv Boruta Trekmana

Spodnja polica

Plaketa češkoslovaških
sokolov ob zletu 1901
Arhiv Boruta Trekmana

Kipec livarja, darilo dr.
Viktorju Murniku
Arhiv Boruta Trekmana

Knjižna omara dr. Viktorja Murnika
Arhiv Boruta Trekmana

Na vrhu

Pokal za orodno telovadb
– Pokal Zvonka Runka
1963
Arhiv Narodnega doma

Pokal Ljubljane za ŠRG
1988
Arhiv Narodnega doma

Pokal za kros 1939
Arhiv Narodnega doma

Zgornja polica

Pokal odbojka, 1985
Arhiv Narodnega doma

Pokal Partizana Slovenije
za orientacijo, 1973
Arhiv Narodnega doma

Plaketa Gent, 1958
Arhiv Narodnega doma

Srednja polica

Dve Kristalni vazi s srebrnim robom, darilo čeških Sokolov, leta 1922
Arhiv Boruta Trekmana

Kozarec z gravuro, darilo sokolskega saveza dr. Viktorju Murniku
Arhiv Boruta Trekmana

Pepelnik s slončkom, last dr. Viktorja Murnika
Arhiv Boruta Trekmana

Spomin na Tabor v Vižmarjih, 1869, last dr. Murnika
Arhiv Boruta Trekmana

Vaza, spomin na zlet 1929, na Poljskem
Arhiv Boruta Trekmana

Spodnja polica

Pokal mala prožna ponjava, 1975
Arhiv Narodnega doma

Plaketa za streljanje, 1980
Arhiv Narodnega doma

Pokal za smučarski tek, 1934
Arhiv Narodnega doma

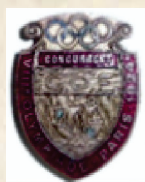

Pokal ČGP Delo RK ZSMS in Partizan Slovenije za najboljše rekreativno društvo 1968
Arhiv Narodnega doma

Vitrina – OI

Spominska medalja
Staneta Derganca z OI
1924 v Parizu
Arhiv Narodnega doma

Značka Staneta Derganca
z OI 1924 kot tekmovalca
Arhiv Narodnega doma

OI 1928 bron za ekipno 3.
mesto, Stane Derganc
Arhiv Narodnega doma

OI 1928 bron za
posamezno 3. mesto na
preskoku, Stane Derganc
Arhiv Narodnega doma

Spominska medalja
Staneta Derganca na OI
1928
Arhiv Narodnega doma

Značka Staneta Derganca
z OI 1928, kot tekmovalca
Arhiv Narodnega doma

Značka Petra Šumija kot
sodnika z OI 1936
Arhiv Narodnega doma

Spominska medalja na
OI 1936, Peter Šumi
Arhiv Narodnega doma

Spominsko odlikovanje na
OI 1936, Peter Šumi
Arhiv Narodnega doma

Spominska medalja na OI
1948, Milica Rožman
Arhiv Milice Šlibar

Štartna številka Milice
Rožman na OI 1948
Arhiv Milice Šlibar

Značka Milice Rožman
kot tekmovalke na OI
1948
Arhiv Milice Šlibar

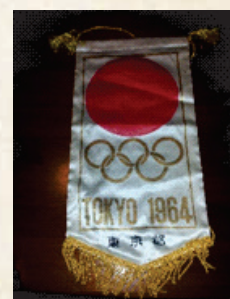
Oznaka Jelice Vazzaz kot
sodnice na OI 1948
Arhiv Narodnega muzeja

Štartna številka Milice
Rožman na OI 1952
Arhiv Milice Šlibar

Značka Milice Rožman,
kot tekmovalke na OI 1952
Arhiv Milice Šlibar

Spominska zastavica na
OI, Tokio 1964
Arhiv Janzea Brodnika

OI 1964 zlato odličje, Miro Cerar za konja z ročaji
Arhiv OKS-ZŠZ

OI 1964 bronasto odličje, Miro Cerar za drog
Arhiv OKS-ZŠZ

Vabilo na banket
Arhiv Tineta Šrota

Akreditacija Janeza Brodnika na OI 1968
Arhiv Janeza Brodnika

Značka trenerja Janeza Šlibarja na OI 1968
Arhiv Janeza Šlibarja

Emblem reprezentance na OI 1968
Arhiv Janeza Šlibarja

Spominska diploma Janeza Brodnika
Arhiv Janeza Brodnika

OI 1968 zlato odličje, Miro Cerar za konja z ročaji
Arhiv OKS-ZŠZ

Spominska medalja z OI 1972
Arhiv Janeza Šlibarja

Emblem reprezentance na OI 1972
Arhiv Janeza Šlibarja

Diploma Mitji Petkovšku za 5. mesto na bradlji, OI 2008

Vitrina – druga tekmovanja

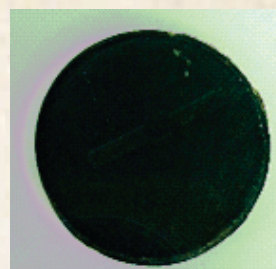
Spominska medalja Petra
Šumija na SP 1926
Arhiv Narodnega doma

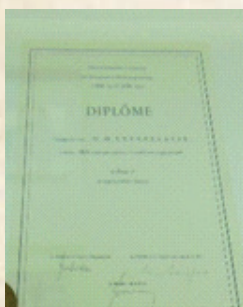
Zlata medalja Petra
Šumija v mnogoboju na
SP 1926
Arhiv Narodnega doma

Spominska značka na SP
1922, oblikoval Lojze
Dolinar
Arhiv Narodnega doma

Spominska značka na SP
1938 v Pragi
Arhiv Narodnega doma

Diploma Milici Rožman
za sestavo z žogo, ekipno
na SP 1950
Arhiv Milice Rožman

Spominska medalja Milice
Rožman na SP 1950
Arhiv Milice Rožman

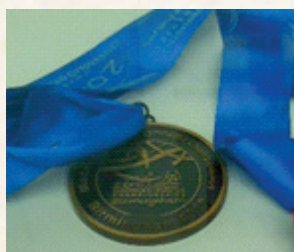
Mapa, v kateri je bila
spravljen diploma Milice
Rožman in štartna številka
Milice Rožman na SP 1950
Arhiv Milice Rožman

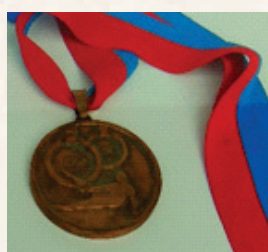
Zlato odličje Mitje
Petkovška na SP 2005 na
bradlji
Arhiv Mitje Petkovška

Priznanje za skupno
zmago v seštevku
svetovnega pokala 2012 na
konju z ročaji in telovadne
hlače Saše Bertonclja
Arhiv Saše Bertonclja

Bronasto odličje Saše
Bertonclja z EP 2010 na
konju z ročaji
Arhiv Saše Bertonclja

Bronasto odličje Tineta
Šrota z EP 1963 na
preskoku
Arhiv Tineta Šrota

Zlato odličje Mitje
Petkovška na EP 2000 na
bradlji
Arhiv Mitje Petkovška

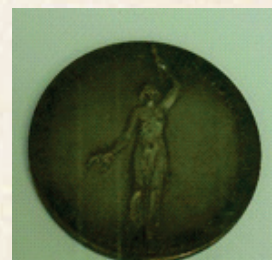
Zlato odličje Saše
Bertonclja na univerzijadi
Arhiv Saše Bertonclja

Zlato odličje Janeza
Brodnika na
Mediteranskih igrah
Arhiv Janeza Brodnika

Zlato odličje Janeza
Brodnika na balkaniadi
Arhiv Janeza Brodnika

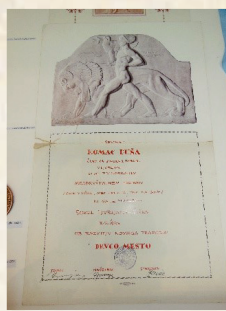
Odličje z balkaniade 1947
v organizaciji društva
Arhiv Narodnega doma

Zlato odličje Dominike Kacin na balkaniadi v ritmični gimnastiki
Arhiv Dominike Kacin

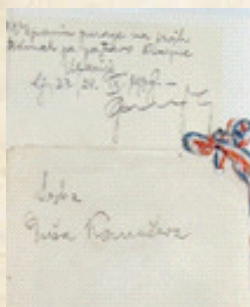
Diploma Dušice Komac na zletu 1922
Arhiv Jasne Nemec Novak

Diploma Dušice Komac na zletu 1936
Arhiv Jasne Nemec Novak

Diploma Dušice Komac na zletu 1933 in njen lovorov venec
Arhiv Jasne Nemec Novak

Pismo in čestitka E. Gangla za zmago v tekmovalju za zastavo kraljice Marije
Arhiv Jasne Nemec Novak

Spominska medalja na tekmovalju za zastavo kraljice Marije, 1938
Arhiv Jasne Nemec Novak

Srebrna medalja Dominike Kacin z državnega prvenstva v ritmični gimnastiki
Arhiv Dominike Kacin

Zlata medalja Dominike Kacin z državnega prvenstva v ritmični gimnastiki
Arhiv Dominike Kacin

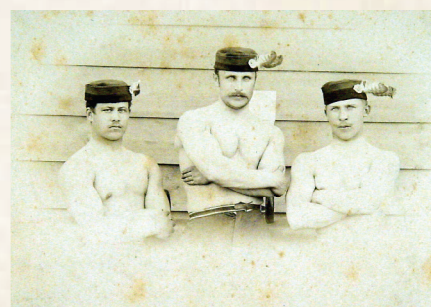
Prapor Narodnega doma in fotografije vrhunskih telovadcev

Prapor Partizana Narodni dom
1955 in dodatek k praporu,
častni člani Narodnega doma
Arhiv Narodnega doma

Naši tekmovalci v Pragi
1895, Kandare, Murnik,
Benčan
Arhiv Narodnega doma

Kandare, Murnik, Benčan,
1895
Arhiv Narodnega doma

Tekmovalna vrsta za SP 1913 v Parizu
Arhiv Narodnega doma

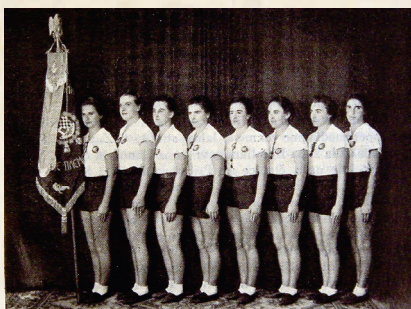
Tekmovalna vrsta 1909 za SP v
Luksemburgu
Arhiv Narodnega doma

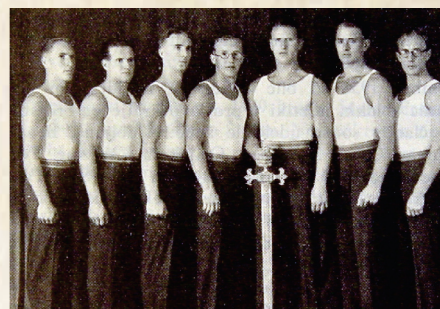
Miro Longyka
Arhiv Narodnega doma

Tekmovalna vrsta za SP 1938 v Pragi
Arhiv Narodnega doma

Zmagovalna vrsta v tekmi za
zastavo kraljice Marije 1938
Arhiv Narodnega doma

Zmagovalna vrsta v tekmi za meč
kralja Aleksandra
Arhiv Narodnega doma

Tekmovalna vrsta za OI 1928
Arhiv RS

Tekmovalna vrsta za SP 1938 v
Pragi
Arhiv Narodnega doma

Moška in ženska ekipa za OI 1948
Arhiv Milice Šlibar

Peter Šumi, kot ga
je narisal Jože
Primožič
Arhiv RS

Milica Rožman na
preskoku v
pripravah na OI 1948
Arhiv Milice Šlibar

Vilko Predan, foto
Boris Gregorka
Arhiv Narodnega doma

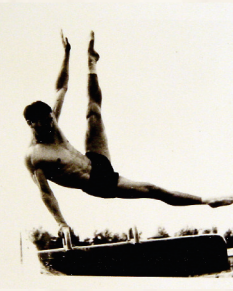
Jugoslovanska ekipa za SP 1970
Arhiv Janeza Šlibarja

Milica Rožman pri
seskoku s krogov
Arhiv Milice Šlibar

Jugoslovanska ekipa
na OI 1972
Arhiv Janeza Šlibarja

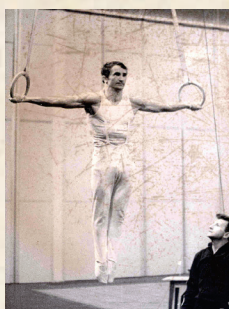
Miro Cerar
Arhiv Narodnega doma

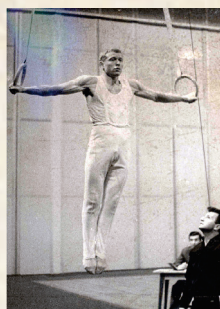
Miro Cerar
Arhiv Janeza Šlibarja

August Kussel
Arhiv Janeza Brodnika

Tine Šrot
Arhiv Tineta Šrota

Milenko Kersnič
Arhiv Janeza Brodnika

Mitja Petkovšek
Arhiv Narodnega doma

Enis Hodžič
Arhiv Enisa Hodžiča

Sašo Bertoncelj
Arhiv Narodnega doma

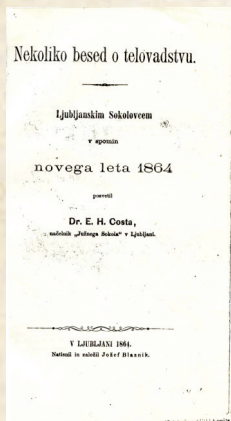

Alen Dimic
Arhiv Alena Dimica

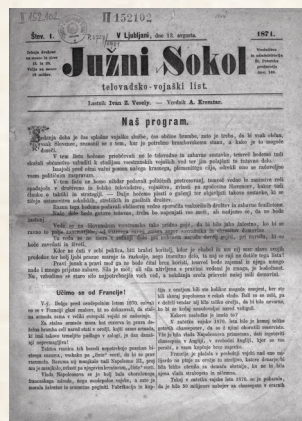

OI 2008 v Pekingu, Igor
Fedoruk, Edvard Kolar, Mitja
Petkovšek in Ivan Čuk
Arhiv Ivana Čuka

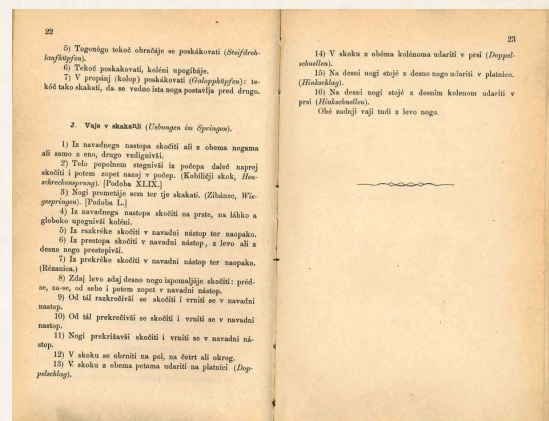
Prvi strokovni zapisi

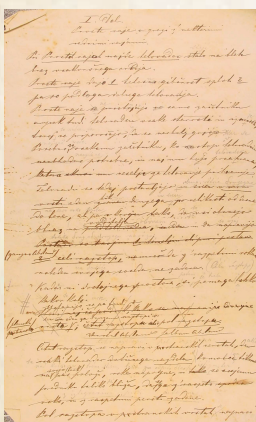
Nekaj besed o telovadstvu, 1864 - prvi strokovni zapis s področja telesne kulture s posameznimi odstavki
Arhiv RS

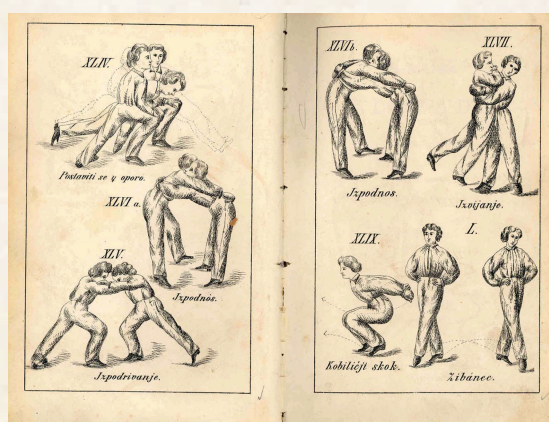
Južni Sokol, 1871 - prvi slovesni časopis na področju telesne kulture
Arhiv RS

Prva slovenska knjiga s področja telesne kulture Nauk o telovadbi iz leta 1867
Arhiv Fakultete za šport

Rokopis Frana Levstika s popravki knjige Nauk o telovadbi, 1867
Arhiv RS

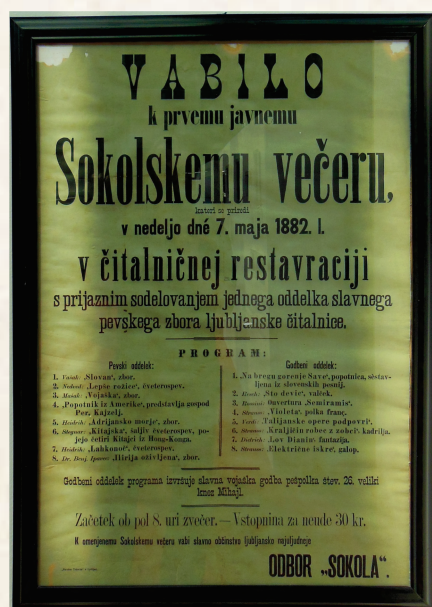
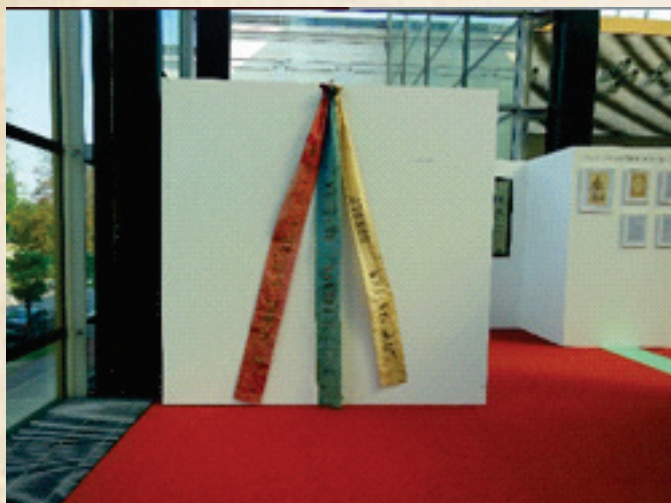

Slikovno gradivo v knjigi Nauk o telovadbi, 1867
Arhiv Fakultete za šport

Stoja - interno glasilo ŠD Narodnega doma
Arhiv Narodnega doma

Društveno družabno življenje

Darilo logaških deklet - dodatek k praporu Južnega Sokola 1881 ob izletu Sokola v Logatec
Arhiv Narodnega muzeja

Vabilo plakat na sokolski večer, 1882
Arhiv Narodnega doma

Vabilo plakat na variete večer, letnica neznana, v obdobju med 1896 in 1918
Arhiv Narodnega doma

Maškarada črnke, 1957
Arhiv Jasne Nemec Novak

Maškarada jazz, 1964
Arhiv Jasne Nemec Novak

Maškarada kitajke, 1958
Arhiv Jasne Nemec Novak

Maškarada, 1952
Arhiv Jasne Nemec Novak

Maškarada otroci, 1952
Arhiv Jasne Nemec Novak

Maškarada punce kot prašičke, 1955
Arhiv Jasne Nemec Novak

Maškarada Jasna in Mitja Novak, 1954
Arhiv Jasne Nemec Novak

Za mizo pri društveni zabavi Dušica Novak, dr.
Branko Premrov, Ančka Premrov in nn, maj 1966
Arhiv Jasne Nemec Novak

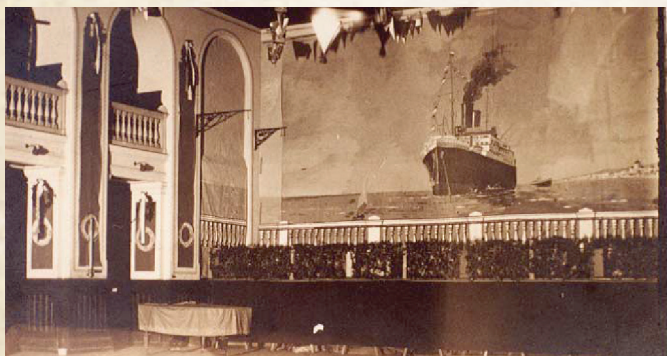
Kostum iz leta 1958
Arhiv Jasne Nemec Novak

Kostum iz leta 1964
Arhiv Jasne Nemec Novak

Kostum iz leta 1956
Arhiv Jasne Nemec Novak

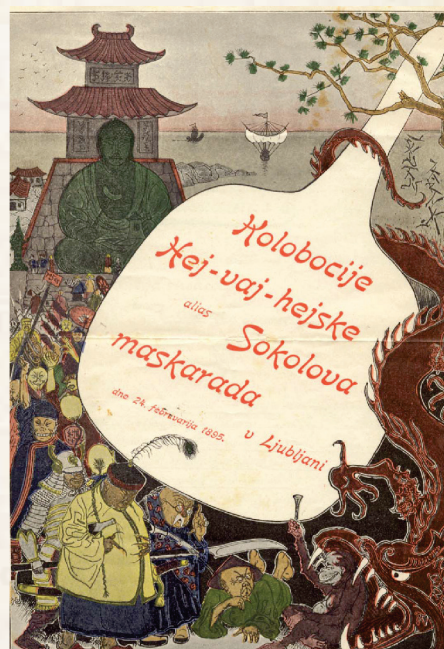
Ureditev telovadnice za maškarado 1925, Noč na morju
Arhiv Muzeja novejšje zgodovine

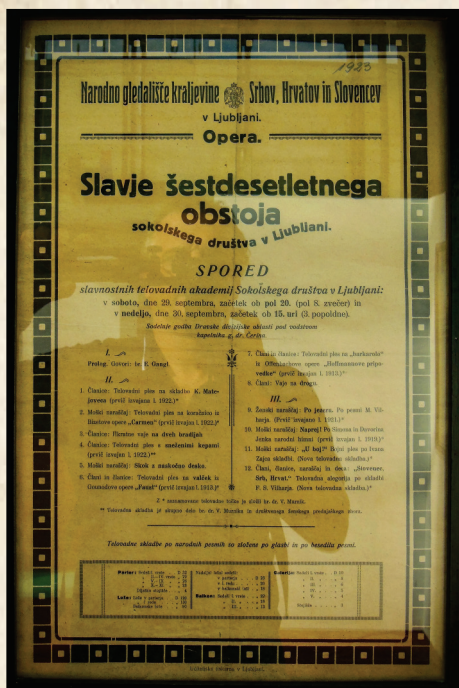
Ureditev telovadnice za maškarado 1930, Razposajena
Ljubljana
Arhiv Muzeja novejšje zgodovine

Seznami plesov in glasbe na maškaradah v 19. st
Arhiv Muzeja novejšje zgodovine

Vabilo na maškarado 1895
Arhiv Muzeja novejšje zgodovine

Vabilo na 60 - letnico društva, 1923
Arhiv Narodnega doma

Vabilo na Miklavžev večer, 1908
Arhiv Narodnega doma

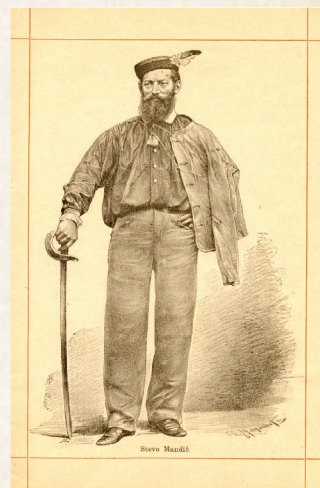
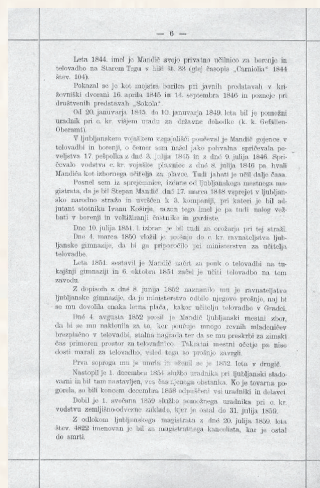
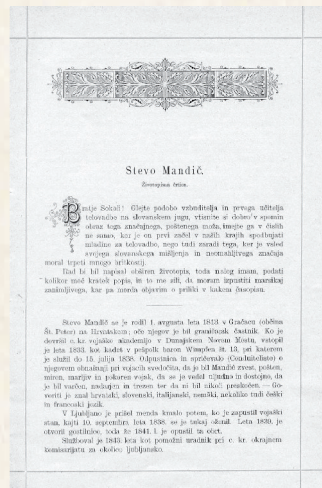

Vabilo na silvestrski večer, 1932
Arhiv Narodnega doma

Vabilo na prvo lutkovno predstavo za odrasle, 1931
Arhiv Narodnega doma

Prva pomembna učitelja telovadbe

Življenjepis in slika Štefana Mandiča, narejena ob 25-letnici ustanovitve Južnega Sokola leta 1888

Arhiv Narodnega doma

I.Z.Vesely

5. januarja 1877 je nastopil službo telovadnega učitelja Coh I.Z.Vesely, ki je bil čvrsten vaditelj v gradnem Sokolu. Njegov je dvigal kavaliteto telovadbe, s tem pa tudi članstvo, osnoval pa je tudi deklarski oddelček. Žal pa bilo branje Veselyjeva v Ljubljani kratkotrajno in po njegovem odločitvi je prenehal delovati tudi deklarski oddelček.

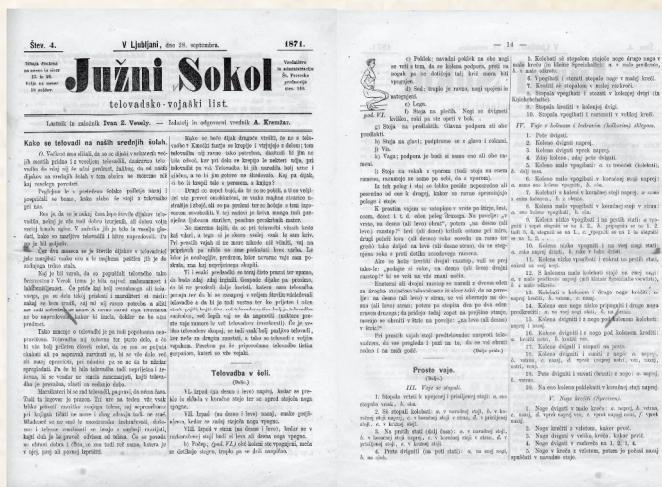
Vesly se je svojega dela toliko zelo ambiciozno. Poleg učiteljskega dela v telovadnici je začel izdajati tudi časopis, ki je izhajal dvakrat na mesec. V časopisu je objavljal telovadno vajenje in gasilске novice, soustvarjal pa je bil na telovadnih sestankih.

Zal je bil Vesely premostek čas v Ljubljani, da bi lahko bil sistematičen telovad v društvu in razširil Tjrvsky telovadni sistem med Slovenci.

Sestavek o delovanju I. Z. Veselya
Ivan Čuk

Prva ženska skupina Sokolic, ki pa je z odhodom Veselija prenehala z delovanjem, Arhiv RS

Časopis Južni Sokol je izdajal I. Z. Vesely

Arhiv NUK

Dr. Viktor Murnik - ATA - slovenske telesne kulture

Viktor Murnik se je rodil 25. 3. 1874 in umrl 1. 1. 1964 v starosti 90 let.

Izobrazba

Dr. Viktor Murnik je končal klasično gimnazijo v Ljubljani leta 1892, pravno fakulteto v Gradcu pa je končal leta 1898.

Službovanje

Sodno prakso je opravil na sodišču v Ljubljani in nato leta 1900 nastopil službo v Trgovinski in obrtni zbornici za Vojvodino Kranjsko (kasneje leta 1918 za Slovenijo). Že leta 1901 je postal njen vodilni tajnik, takoj je **predlagal ustanovitev trgovske akademije v Ljubljani**, cesarska oblast mu tega ni dovolila, zato je ustanovil sklad za izgradnjo akademije, ki je po prvi svetovni vojni bil temelj za ustanovitev te šole v Ljubljani. Leta 1906 je na njegovo pobudo **ustanovljen Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani**, leta 1920 je **predlagal naj ustanovijo stalni velesejem**. Leta 1925 se je upokojil.

Sodelovanje v OF

Dr. Viktor Murnik se je pridružil kulturnemu molku, dal soglasje k pridružitvi sokolov k Osvobodilni fronti, aktiven pa sam ni bil niti v OF, niti v partiji.

Delovanje na področju telesne kulture

Z vadbo pri Ljubljanskem Sokolu je pričel leta 1892, vendar pa je postal bolj aktiven društveni član leta 1894.

Funkcionarsko delo:

Bolj pomembne funkcije:

- 1896 društveni tajnik,
- 1897–1905 načelnik društva,
- 1905–1924 starosta društva,
- **1906-1918 načelnik slovenske Sokolske zveze,**
- **1920-1924, 1926-1930 načelnik Jugoslovanske Sokolske zveze,**
- **1911-1914 in 1920 – 1930 delegat slovenske oz. Jugoslovanske sokolske zveze pri FIG,**
- 1945-1946 predsednik tehničnega odbora Fizkulture zveze Slovenije

Zaradi njegovega strokovnega dela se Sokol močno razširi po Sloveniji po letu 1896.

Tekmovalec:

- V orodni telovadbi je tekmoval od leta 1895 do 1907 leta, od prvih nastopov za društvo do prvega nastopa slovenske reprezentance na mednarodnem prvenstvu (kasneje določeno kot 3. svetovno prvenstvo FIG) leta 1907 v Pragi.
- Diploma iz leta 1906 kaže na njegovo izjemnost, saj so mu na 1. vse-hrvaškem sokolskem zletu od 10 možnih točk dodelili 11 točk na bradlji, da bi nagradili njegovo izjemno težko in brez napake izvedeno sestavo.

Trener

- Murnik je od vsega začetka deloval na strokovnem in tekmovalnem področju, tako je bil v obdobju do leta 1907 tako tekmovalec kot tudi trener.
- **Odpeljal je prvo slovensko ekipo na svetovno prvenstvo leta 1907 v Prago.**
- Do prve svetovne vojne slovenska reprezentanca sodeluje na svetovnih prvenstvih 1909 v Luksemburgu, 1911 v Torinu, 1913 v Parizu.
- **Na svetovnem prvenstvu 1922 v Ljubljani postane Peter Šumi svetovni prvak, uspeh ponovi še leta 1926 in je edini na svetu, ki mu je uspelo dvakrat zapored zmagati v mnogoboju do Uchimure (2010). Njegov trener je bil dr. Viktor Murnik.**
- Na OI 1924 ni sodeloval zaradi spora z zveznim načelnikom Ambrožičem, ki je bil odločen nasprotnik uvajanja športa v Sokola, kljub temu so bili v ekipi vsi tekmovalci, s katerimi je Murnik sodeloval že za SP v Ljubljani in jih pripravljaj tudi v društvu. Leon Štukelj na OI pripori prve olimpijske medalje, ki so tudi posledica delovanja dr. Viktorja Murnika, tako trenerja kot tudi funkcionarja.
- **Na OI 1928 je dr. Viktor Murnik zopet tisti, ki pripravlja in vodi ekipo. Ekipa doseže bronasto medaljo, v ekipi pa so sami slovenski telovadci, razen Ciottija iz Sušaka.**
- **Na OI 1928 jugoslovanska ekipa v prosti vaji nastopi na glasbo in to je prva uradna sestava na parterju z glasbo.**
- Na SP 1930 v Luksemburgu ekipo vadi in vodi zopet Murnik, Primožič postane svetovni prvak v mnogoboju, ob tem pa še na konju z ročaji, bradlji in prosti vaji.
- Na OI 1936 še zadnjič vodi jugoslovanske telovadce na velikih tekmovanjih, zopet so v ekipi vsi slovenski telovadci razen enega.

- Za žensko jugoslovansko reprezentanco za OI 1936 pripravi vajo s palicami.
- Za žensko jugoslovansko reprezentanco za SP 1938 v Pragi, kjer ekipa osvoji 2. mesto pa vajo s kiji.
- Pomembnejši tekmovalci, s katerimi je dr. Viktor Murnik sodeloval so: Peter Šumi, Boris Gregorka, Leon Štukelj, Jože Primožič in Stane Derganc.

Strokovni delavec

- 1896 ustanovi prvo strokovno telo na področju telesne kulture z ustanovitvijo vaditeljskega zbora pri Ljubljanskem Sokolu.
- Z ustanovitvijo vaditeljskega zbora prične z rednim sistematičnim izobraževanjem kadrov na področju telesne kulture – prvo sistematično usposabljanje kadrov na področju telesne kulture v Sloveniji – med obema vojnama je sokolska diploma izobraževanja najpomembnejši strokovni naziv v telesni kulturi v Sloveniji.
- 1898 ustanovi prvo strokovno telo na področju ženske telesne kulture z ustanovitvijo ženskega vaditeljskega zbora pri Ljubljanskem Sokolu.
- Kot načelnik slovenske sokolske zveze in jugoslovanske sokolske zveze je najpomembnejši strokovnjak na tem področju, rezultati njegovega dela so vidni tako v tekmovalnem in organizacijskem smislu, saj je pred drugo svetovno vojno razmerje sokoli : športniki v prid sokolom.

Publicistično delo:

- že 1897 objavi svoje prvo delo o redovnih vajah.
- 1904 ponovno obudi publicistično in založniško dejavnost na področju telesne kulture na slovenskih tleh z ustanovitvijo revije **Slovenski Sokol**, ki jo je urejal in v njej tudi objavljala svoja dela. Slovenski sokol izdaja do prve svetovne vojne, po njej pa se pojavlja kot avtor člankov v Sokolu, Sokolskem glasniku, Prednjaku, Soku, po drugi svetovni vojni pa objavlja svoja dela v Vodniku. Razen med svetovnima vojnama, kjer je bil zapovedan kulturni molk, se publicistična dejavnost na področju telesne kulture ni več prekinila.

Znanstvena dela:

- Prvi je opozoril, da je potrebno telovadbo in telesne vaje znanstveno utemeljiti s ciljem zdravlja ljudi, ter spisal prve razprave o vplivu vaj na človekov organizem.
- Izredno se je posvečal izrazoslovju ter močno preuredil Levstikovo izrazoslovje, ki je bilo osnovano na nemškem izrazoslovju in ga prilagodil slovanskemu (češkemu izrazoslovju). Večina izrazov, ki jih še danes uporabljamo v telesni kulturi za opis položajev oz. gibanj so posledica njegovega dela.
- Med znanstvenimi deli bi poudarili dela Sistem prostih vaj, O sistemu in metodi vaj, O ritmu, O biološki vrednosti vaj na orodju.

Nasledniki:

- Murnikovo obsežno delo na vseh področjih sta nadaljevala njegova leva in desna roka pri strokovnem delu: **Boris Gregorka** (trener Mira Cerarja) in **Jelica Vazzaz** (ustanoviteljica ritmične gimnastike ter vadbe starši z otroki pri nas, profesorica na Visoki šoli za telesno kulturo).

Državne nagrade

1920 red Karadžordževićeve zvezde 4. reda

1925 red Sv. Save IV. stopnje

1930 red Sv. Save II. stopnje

1954 FLRJ red zaslug za narod I. stopnje

1931 – Francoska republika – Red legije časti

1927 – Češkoslovaška republika – Red belega orla petega reda

Vitrina dr. Viktor Murnik

Oče dr. Viktorja Murnika
Arhiv Boruta Trekmana

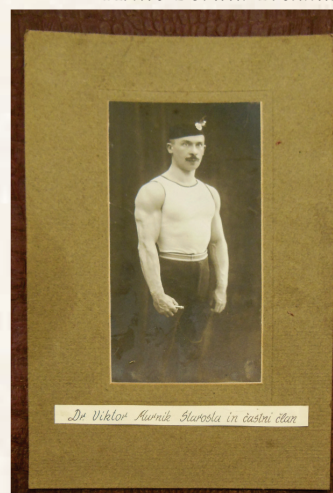
Mati dr. Viktorja Murnika
Arhiv Boruta Trekmana

Zbirka značk in emblemov dr.
Viktorja Murnika
Arhiv Boruta Trekmana

Dr. Viktor Murnik v značilnih sokolskih pozah
Arhiv Boruta Trekmana

Dr. Viktor Murnik Starosta
in častni član
Arhiv Boruta Trekmana

Panoji dr. Viktor Murnik

Slika Franja Sterleta,
darilo dr. Viktorju
Murniku od njegovih
sodelavcev ob
30-letnici vadteljevanja,
1923
Arhiv Boruta Trekmana

Doprsni kip dr. Viktorja
Murnika, bron, kipar
Marjan Keršič, 1976
Arhiv Narodnega doma

Fotografija dr. Viktorja
Murnika v starosti iz leta
1963
Arhiv Narodnega doma

Fotografija dr. Viktorja
Murnika
Arhiv Boruta Trekmana

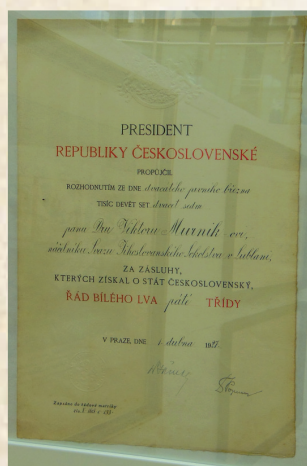
Viktor Murnik in brat Rado Murnik (slovenski pisatelj)
v stoji na rokah
Arhiv Boruta Trekmana

Fotografija Murnikovi
starši in brata
Arhiv Boruta Trekmana

Diploma Legije Časti francoskega
predsednika
Arhiv Boruta Trekmana

Diploma Belega leva
češkoslovaškega
predsednika
Arhiv Boruta Trekmana

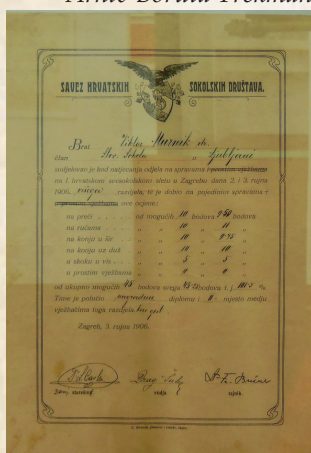
Diploma Svetega Save IV.
reda
Arhiv Boruta Trekmana

Diploma Svetega Save II.
reda
Arhiv Boruta Trekmana

Diploma Karađorđeve
zvezde
Arhiv Boruta Trekmana

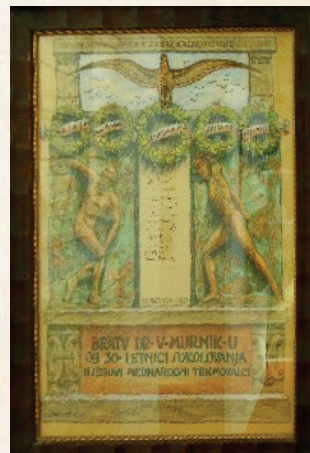

Diploma za izjemne
tekmovalne dosežke
Arhiv Boruta Trekmana

Diploma za tekmovanje na I. hrvaškem vsesokolskem
zletu

Arhiv Boruta Trekmana

Darilo, slika Maksima Gasparija, ob 30-letnici
delovanja od njegovih
telovadcev
Arhiv Boruta Trekmana

Diploma III. sokolskega zleta v Pragi 1895
Arhiv Boruta Trekmana

Diploma III. sokolskega zleta v Pragi 1895
Arhiv Boruta Trekmana

Akvarel 1894-1954 neznani avtor
Arhiv Boruta Trekmana

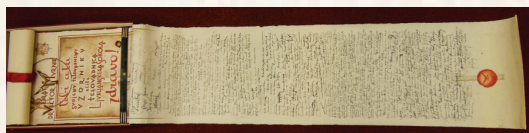
Darilo dr. Murniku,
cca. 1903
Arhiv Boruta Trekmana

Darilo telovadcev in
telovadk dr. Murniku ob
50-letnici Sokola, 1913
Arhiv Boruta Trekmana

Priznanje Zveze Športov Slovenije
1954
Arhiv Boruta Trekmana

Ob 60-letnici čestitka s
podpisi vseh članov društva
Arhiv Boruta Trekmana

Orden legije časti
Arhiv Boruta Trekmana

Orden belega leva
Arhiv Boruta Trekmana

Orden karadorđeve zvezde
Arhiv Boruta Trekmana

Orden svetega Save II. reda
Arhiv Boruta Trekmana

Orden svetega Save IV. reda
Arhiv Boruta Trekmana

Orden red zaslug za narod
Arhiv Boruta Trekmana

Spominska medalja na zlet 1912 v Pragi
Arhiv Boruta Trekmana

Spominska medalja na
zlet 1925 v Pragi
Arhiv Boruta Trekmana

Žalna priponka ob smrti
Antona Maleja na SP leta
1930 v Luksemburgu
Arhiv Boruta Trekmana

Spominski znački dr. Franja Bučarja
Arhiv Boruta Trekmana

Spominska medalja OI 1928 v
Amsterdamu
Arhiv Boruta Trekmana

Spominska medalja na neizvedeni zlet
1914 v Ljubljani
Arhiv Boruta Trekmana

Zvonček dr. Murnika
Arhiv Boruta Trekmana

Dve vrvici za sokolski suknjič dr.
Murnika

Arhiv Boruta Trekmana

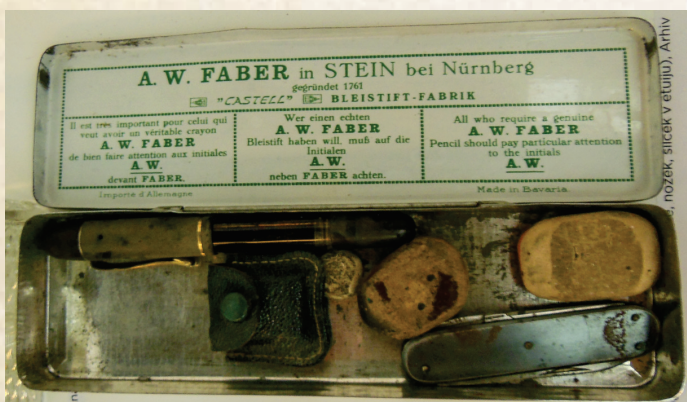
Trobenta dr. Murnika

Arhiv Boruta Trekmana

Sokolski pas dr. Murnika (zamenjana zaponka
z znakom GZJ)

Arhiv Boruta Trekmana

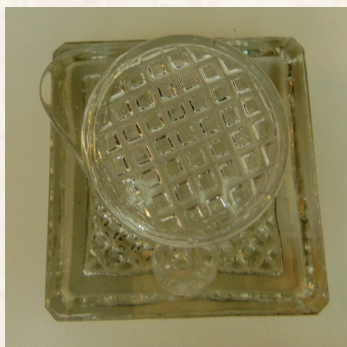
Murnikova puščica (nalivno pero, radirke)

Arhiv Boruta Trekmana

Sokolski znak, avtor neznan

Arhiv Boruta Trekmana

Murnikov črnilnik

Arhiv Boruta Trekmana

Darilo Partizana Trbovlje ob
njegovi 80-letnici

Arhiv Boruta Trekmana

Murnikova naslednika – Boris Gregorka in Jelica Vazzaz

Slika Borisa Gregorke,
naslikal Jože Primožič
Arhiv Narodnega muzeja

Diploma o sodelovanju
na sokolski šoli
usposabljanja leta 1929
Arhiv Narodnega muzeja

Nagrada MOK Borisu
Gregorki 1995
Arhiv Narodnega muzeja

Diploma iz olimpijskih iger
1928 (ekipno 3. mesto)
Arhiv Narodnega muzeja

Boris Gregorka

Boris Gregorka (1906–2001) je bil učenec dr. Viktorja Murnika. Sprva zelo uspešen telovadec, nastopil je v ekipi na olimpijskih igrah v Amsterdamu leta 1928, kjer je ekipa osvojila bronasto odličje. Uspešen član ekipe je bil tudi na svetovnem prvenstvu v Luksemburgu (1930) in Pragi (1938). Bil je večkratni slovenski prvak in rekorder v skoku v višino s palico, uspešno pa je tekmoval tudi v plavanju, skokih v vodo, smučarskih skokih in tekih. Nato je postal tudi uspešen trener (med drugim tudi Mira Cerarja), mednarodni sodnik in funkcionar Partizana Jugoslavije in Gimnastične zveze Jugoslavije. Skupaj z Jelico Vazzaz sta naredila tudi prvo raziskavo o obremenitvah telovadcev ter nato dala močan pečat na raziskovanje zgodovine; njuno izjemno delo je Razvoj telovadnega orodja. Ljubezen do zgodovine mu je vcepil že oče, na stara leta pa je naredil še spominsko sobo, katera je danes v Narodnem muzeju. Zaradi zelo močnega mednarodnega delovanja je po njegovi ideji Ljubljana dobila svetovno prvenstvo v gimnastiki leta 1970. Prejel je državna priznanja v kraljevini Jugoslaviji (Red Sv. Save pete stopnje, v SFRJ (medaljo dela, red zaslug za narod s srebrnimi žarki, red dela z rdečo zastavo) in v republiki Sloveniji (Srebrni znak svobode).

Diploma Jelici Vazzaz iz leta 1932
Arhiv Narodnega muzeja

Diploma Jelici Vazzaz iz leta 1932
Arhiv Narodnega muzeja

Diploma MOK Jelici Vazzaz, 2001
Arhiv Narodnega muzeja

Skokice ali superbabice, 1999
Arhiv Narodnega doma

Jelica Vazzaz pri seskoku z gredi, 1938
Arhiv Narodnega muzeja

Jelica Helena Zoe Vazzaz

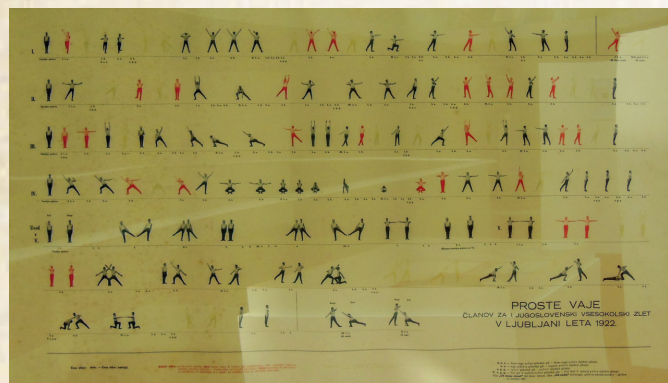
Jelica Helena Zoe Vazzaz je najpomembnejša ženska na področju slovenske telesne kulture, saj je bila v vrhu skoraj na vseh toriščih telesne kulture in usmerjala razvoj le-te. Že kot majhna deklica se je včlanila v sokolsko gibanje, ki jo je tako močno zaznamovalo, da je bila sokolskim načelom in vadbi ter tudi društvu Narodni dom zvesta vse do svoje smrti. Kot športnica se je izkazovala že od mladih nog, čeprav je največje rezultate dosegala v športni gimnastiki (z ekipo Ljubljanskega Sokola je osvojila prvo mesto v tekmovanju za zastavo kraljice Marije – največje tekmovanje v kraljevini Jugoslaviji ter 2. mesto na svetovnem prvenstvu v gimnastiki v Pragi leti 1938), je tekmovala tudi v atletiki in odbojki. V gimnastiki je na gredi med prvimi na svetu pričela izvajati preproste akrobatske in ritmične skoke. Ob učiteljevanju na osnovni šoli (z župskim sokolskim vaditeljskim nazivom si lahko takrat poučeval telovadbo) si je zelo močno želela končati visoko šolo in leta 1939 se je vpisala v prvi letnik na beograjsko visoko fiskulturno šolo. Žal je morala študij prekiniti zaradi druge svetovne vojne, priključila se je OF, bila ujeta in internirana v Ravensbruecku, po vojni pa takoj končala študij na višji stopnji in 1955. leta še na visoki stopnji. Tako je postala najbolj izobražena Slovenka na telesno kulturnem področju. Ob prenehanju tekmovalne kariere se je posvetila trenerskemu delu. Najprej je delovala na področju ženske športne gimnastike (kot trenerka je vodila telovadke na olimpijskih igrah, svetovnih prvenstvih in evropskem prvenstvu; na svetovnem prvenstvu leta 1970 v Ljubljani je bila vodja ženskega dela tekmovanja), z razvojem le-te pa se je vedno bolj usmerjala v ritmični del tega športa, ki se je nato v šestdesetih letih razdelil na športno in ritmično gimnastiko in tako je postala mama slovenske ritmične gimnastike, kjer je bila tudi prva mednarodna sodnica te nove športne zvrsti. Včasih je bilo nemogoče razdeliti Jeličino službo od njenega hobija, saj je kot ena redkih srečnežev in srečnic opravljala službo kot hobi in hobi kot službo. V letu 1953 je bil ustanovljen Inštitut za telesno vzgojo (vmes se je le-ta večkrat preimenoval, danes Fakulteta za šport), kjer se je zaposlila in kjer je dočakala svoj odhod v »pokoje« leta 1979. Jelica pa se ni ukvarjala samo z vrhunskim športom, ampak je razmišljala širše in pri nas uvedla vadbo staršev z otroki.

Zleti, sol sokolstva

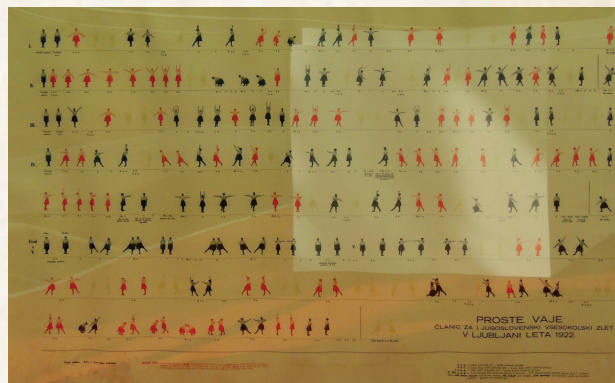

Zleti so bili sol telovadnega gibanja. Sprva so bili poimenovani kot izgredi – po pretepu in začasni prepovedi delovanja pa se spremeni naziv v zlet – kar pomeni druženje in nastope. Prvi vsesokolski slovenski zlet je bil leta 1888 ob 25-letnici društva, drugi leta 1904 ob 40-letnici društva, tretji bi moral biti leta 1914 pa so s pripravami zamujali in jih je prehitela prva svetovna vojna ter prepoved javnih prireditev. Društvo je organiziralo še dva velika zleta, in sicer 1922 in 1933, vse v sklopu praznovanj okroglih obletnic društva. Za zlete so vadeči pripravljali posebne telovadne plesne in tudi mnogo znanih skladateljev je sodelovalo pri pripravi glasbe za take točke. Zadnji veliki zlet s telovadnimi plesi je bil leta 1948 v Pragi, kar so si lahko obiskovalci ogledali na posnetku na TV. Po Pragi so se telovadni plesi uporabljali ob dnevih mladosti, v današnjem času pa ob otvoritvah velikih dogodkov. S telovadnimi plesi se danes ne ukvarjajo samo telovadna, športna temveč tudi plesna društva, neposredni naslednik le-teh pa je vsebina pod imenom aerobika, ime, ki ne sodi v slovensko izrazje, saj imamo za to vsebino lepo slovensko ime telovadni ples.

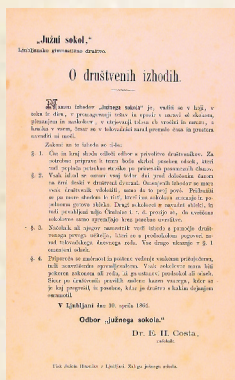
Pano

Plakat moške zletne proste vaje iz leta 1922
Arhiv Boruta Trekmana

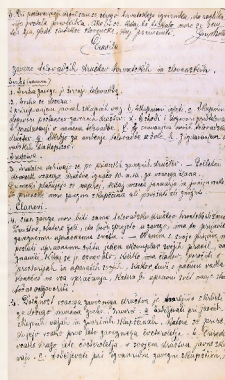

Plakat ženske zletne proste vaje iz leta 1922
Arhiv Boruta Trekmana

Pravilnik o društvenih izhodih

Arhiv RS

Sporazum o sodelovanju med slovenskimi in hrvaškimi sokoli

Arhiv RS

Člani Ljubljanskega Sokola
pri Praškem Sokolu leta
1882

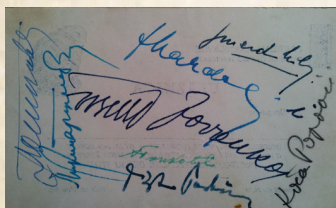
Arhiv RS

Skupna slika članov Ljubljanskega in
Praškega Sokola leta 1882, peti z desne stoji
Miroslav Tyrš

Arhiv RS

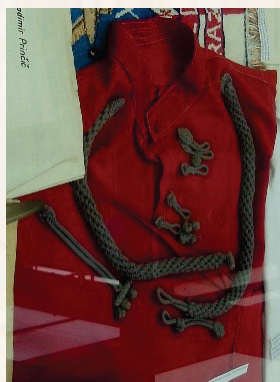
Vitrina

Posetnica s podpisi
najvidnejših politikov v
SFRJ iz leta 1954 ob nastopu
pionirk Narodnega doma v
Belem dvoru (Zanimivost
Kardelj in Jovanka)
Arhiv Jasna Novak Nemec

Dve sokolski čepici s
sokolskim peresom
Arhiv Jasne Novak Nemec

Sokolska moška srajca last
Martina Novaka in
zaponke za sokolki suknjič
(devet različnih delov)
Arhiv Jasne Novak Nemec

Sokolska ženskabluzica s
sokolskim znakom in
imenom društva last
Dušice Novak
Arhiv Jasne Novak Nemec

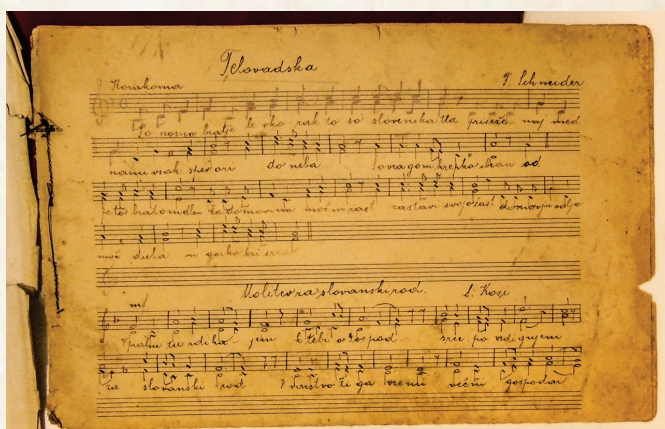

Člani Ljubljanskega Sokola
pri Praškem Sokolu leta
1882

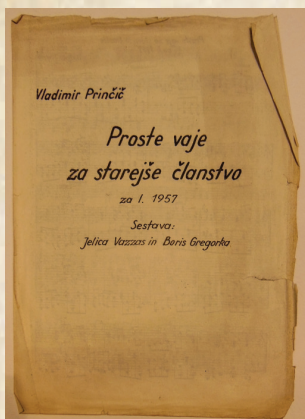
Arhiv RS

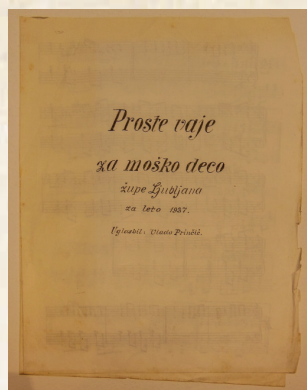
Pesmarica za Taborjenje
v Premanturi, leta 1976
Arhiv Jasne Novak Nemec

Note za telovadsko pesem, avtor F. Schneider
Arhiv Narodnega doma

Proste vaje za starejše članstvo, avtor Vladimir Prinčič
Arhiv Narodnega doma

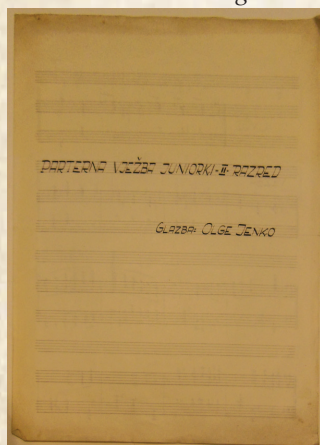
Proste vaje za moško deco, avtor Vlado Prinčič
Arhiv Narodnega doma

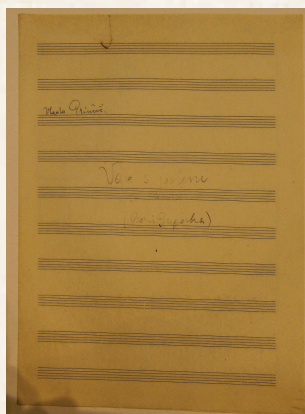
Proste vežbe mušskog naraštaja, avtor Radovan Gobec
Arhiv Narodnega doma

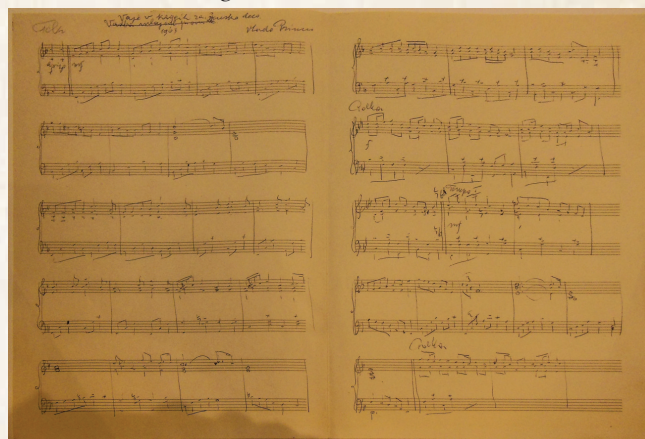
Proste vežbe članica, avtor Verij Švajger
Arhiv Narodnega doma

Parterna vježba juniorki, 2. razred, avtorica Olga Jenko
Arhiv Narodnega doma

Vaje s poleni, avtor Vladimir Prinčič
Arhiv Narodnega doma

Vaje v krogih za žensko deco, avtor Vladimir Prinčič
Arhiv Narodnega doma

Telovadstvo in umetnost

Fotografija Staneta Derganca iz leta 1922
Arhiv Narodnega doma

Kip Staneta Derganca po fotografiji, kipar
Lojze Dolinar
Arhiv Muzej športa

Slika Vavpotiča Sokol na konju
Arhiv Narodnega doma

Grafika Janeza Boljke, darilo
društvu ob 100-letnici
Arhiv Narodnega doma

Slika Maksima Gasparija
Sokolska pesem
Arhiv Narodnega doma

Slika Maksima Gasparija
Sokolski glas
Arhiv Narodnega doma

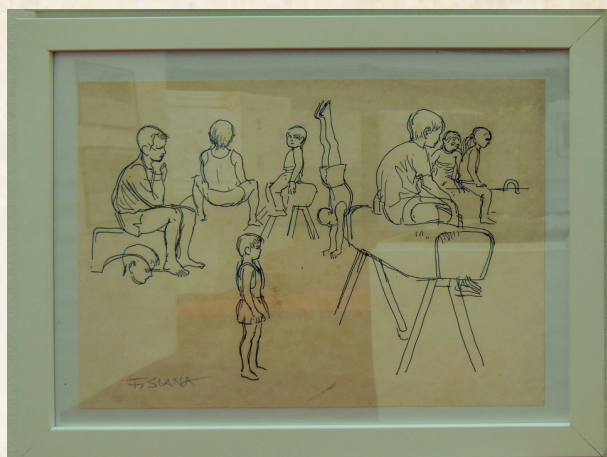
Karikatura Hinka
Smrekarja v knjigi Sistem
brata Krpana dr. Viktorja
Murnika
Arhiv Fakultete za šport

Zahvala Lojzetu Kovaču ob
25-letnici delovanja
društvenega lutkovnega
gledališča, leta 1956
Arhiv Narodnega doma

Risba Franceta Slane Študija teka na
letnem telovadišču
Arhiv Franceta Slane

Risba Franceta Slane V študijski
telovadnici
Arhiv Franceta Slane

Relief V pečinah Lojzeta
Dolinarja ob 50-letnici dr.
Viktorja Murnika
Arhiv Boruta Trekmanna

Tine Šrot, športnik in
umetnik
Arhiv Tineta Šrota

Kip ženske glave, darilo
sokolov dr. Viktorju Murniku
ob njegovem 60. rojstnem
dnevu, 1934, kipar Lojze
Dolinar
Arhiv Boruta Trekmanna

Prvotni podstavek za kip
ženske glave
Arhiv Boruta Trekmanna

Ritmika

1976 dp Kline, Vajngerl

1978 jutranja telovadba, Premantura

1984 D. Kacin in M. Kline

1984 M. Grebenc, U. Kores

1987 stojijo M. Znidarsič, S. Mozina, M. Bizovičar, D. Kacin, S. Puc

RITMIČNA GIMNASTIKA DRUŠTVO PARTIZAN NARODNI DOM LJUBLJANA v obdobju od leta 1966 – 1991

Stari ata ritmične gimnastike v Sloveniji je prav gotovo dr. Viktor Murnik, saj so njegovi telovadni plesi z drobnimi orodji zelo podobni današnjim sestavam.

Mama slovenske ritmične gimnastike pa je Jelica Vazzaz, saj je bila trenerka, sodnica, funkcionarka, pisateljica strokovnih knjig itd.

S tekmovalkami ritmične gimnastike je delala skoraj do smrti.

Jelico Vazzaz je v strokovnem delu nasledila še ena članica Narodnega doma, Tatjana Verbič.

TEKMOVALKE

Zmagovalke republiških prvenstev od leta 1966 – 1991

Doljana Košuta, Radka Miklič, Marjeta Kline, Živana Potočnik, Mojca Kalan, Jana Kolar, Vesna Gregori, Svetlana Stanič, Andreja Župan, Kristina Orehek, Dominika Kacin, Sabina Puc, Katja Martinc, Saša Kariž, Dražena Naumovski, Špela Možina, Irena Trobec, Zala Zaletel, Jasmina Čaušević, Monika Podpečan, Mojca Žnidarič, Tina Kos, Tina Rehar

(vir: Vajngerl, 2002)

TRENERKE Narodnega doma od leta 1966 – 1991

Jelica Vazzaz, Alenka Sajko, Breda Pehani, Dragica Erber, Andreja Balažič, Branka Vajngerl, Branka Kvaternik, Ljubica Kraljevič-Trobec, Janja Lipušček, Marjeta Kline, Živana Potočnik, Mojca Kalan, Metka Dvorščak, ... Pomagale so mnoge tuje trenerke, najbolj Kveta Černa, pa tudi Svetla Kolčevska, Ema Ovsjenikov, Svetlana Rasseko, Natalija Raskina.

TEKMOVALKE

Članice državne reprezentance od leta 1979 – 1991

Živana Potočnik, Brno (1979), 27.-28.m., članice
Vesna Gregori, Varna (1980), 3.m. ekipno, članice
Adela Lakota, članica od l. 1983
Dominika Kacin, od l. 1983
Dražena Naumovski, Gimnaziada(1986), 13.m., članice
Maša Bizovičar, Balkaniada (1986), 14.m. in 3x finale, mladinke
Ana Lazič, Tina Rehar

Monika Podpečan, od leta 1988 že kot mlajša mladinka

MTM Ljubljana (1988), 9. m.

MTM Ljubljana (1989), 4. m.

MTM Ljubljana (1990), 2. m.

(v letih 1990, 1991 razglašena kot najboljša slovenska tekmovalka RG pri GZS)

Leta 1991 se je za nastop na mladinskem evropskem prvenstvu v Lizboni pripravljala reprezentanca Jugoslavije v skupinskih sestavah, ki so jo sestavljale tekmovalke štirih slovenskih klubov, med njimi iz Narodnega doma:

Mojca Žnidarič, Monika Podpečan, Zala Zaletel, Jasmina Čaušević, Ana Petrič. Zaradi osamosvojitve Slovenije junija 1991, se ekipa ni udeležila tekmovanja.

DOMINIKA KACIN

je bila članica kluba TVDP Narodni dom od leta 1978. Od leta 1983 je bila članica jugoslovanske reprezentance. Leta 1985 je bila mladinska državna prvakinja, leta 1989 podprvakinja v kategoriji članic. Bila je prva slovenska tekmovalka, ki je prejela zlato značko mednarodne gimnastične zveze (FIG).

Najpomembnejša mednarodna tekmovanja

Leto	Tekmovanje	Kraj	Uvrstitev	Kategorija	Finale
1983	Balkaniada	Haskovo	10. m.	mladinke	1x 4., 1x 6.
1985	Balkaniada	Atene	12. m.	članice	
1986	Balkaniada	Rijeka	12. m.		
1986	Gimnaziada	Nica	13. m.		
1987	Svetovno prvenstvo	Varna	52. m.		
1988	Evropsko prvenstvo	Helsinki	49. m.		
1988	Balkaniada	Burgas	14. m.		2x 8. m.
1989	Svetovno prvenstvo	arajevo	48. m.		

(vir: Vajngerl, 2002)

1991 dp M. Podpečan, Z. Zaletel, Žnidarič

1991 dp M. Podpečan

Zletna obleka (bela z rdečima robovoma), cca 1950
Arhiv Narodnega doma

Obleka za nastop ob Murnikovem rojstnem dnevu 1954, ples Po jezeru (stilizirana noša)
Arhiv Narodnega doma

Del oblekice za nastop pionirk pri Titu 1955 v Belem dvoru (rdeča z rožicami)
Arhiv Narodnega doma

Zletno krilo s podhlačami za Festival telesne kulture, 1958 modre – članice
Arhiv Narodnega doma

Zletno krilo s podhlačami in bluzo za Festival telesne kulture 1958, rdeče – mladinke
Arhiv Narodnega doma

Obleki za nastop 1963 (modra z belimi pikami)
Arhiv Narodnega doma

Belo rdeča pikčasta obleka za nastop, 1973
Arhiv Narodnega doma

Bela z rdečimi pikami – neznano obdobje
Arhiv Narodnega doma

Modro vijolična obleka s kratkimi rokavi – neznano obdobje
Arhiv Narodnega doma

Črn dres 1964
Arhiv Narodnega doma

Oranžna obleka z dvema modrima črtama, 1973
Arhiv Narodnega doma

Modra obleka z dvema oranžnima črtama, 1973
Arhiv Narodnega doma

Moder dres, 1973
Arhiv Narodnega doma

Oranžen dres, 1973
Arhiv Narodnega doma

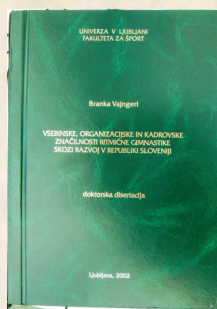
Modra trenirka s hlačkami, 1989
Arhiv Narodnega doma

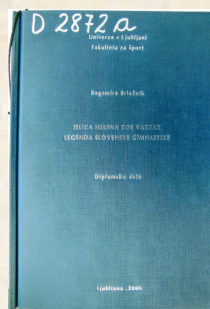
Dres državne reprezentance 1989 – Dominika Kacin
Arhiv Dominike Kacin

Dres Dominike Kacin, 1989
Arhiv Dominike Kacin

Doktorat Vsebinske, organizacijske in kadrovske značilnosti ritmične gimnastike skozi razvoj v Republiki Sloveniji, avtorica Branka Vajngerl
Arhiv Fakultete za šport

Diplomska naloga Jelica Helena Zoe Vazzaz, legenda slovenske gimnastike, avtorica Bogomira Brložnik
Arhiv Fakultete za šport

Knjiga Ritmična igra z enim kijem in obročem, avtorica Jelica Vazzaz
Arhiv Narodnega doma

Prospekt Daj, ptica, peroti moji mladosti
Arhiv Marjete Kline

Žoga za ritmiko, 1970
Arhiv Branke Vajngerl

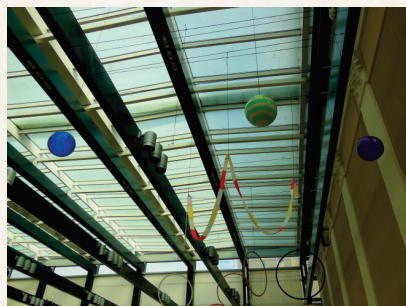
Trak za ritmiko
Arhiv Urše Cvetko

Obroči za ritmiko
Arhiv ELAN inventa d.o.o.

Kiji za ritmiko
Arhiv ELAN inventa d.o.o. in Arhiv Narodnega doma

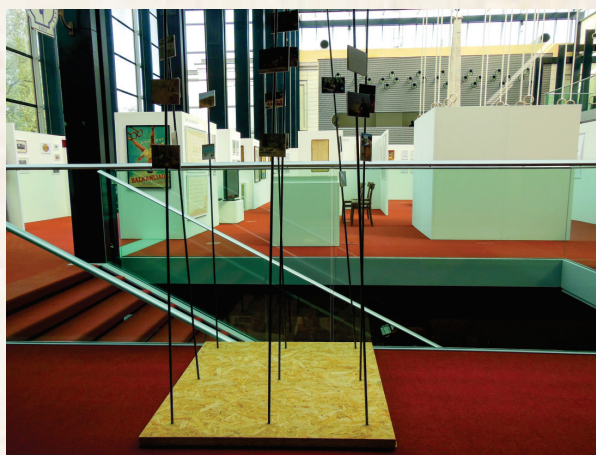
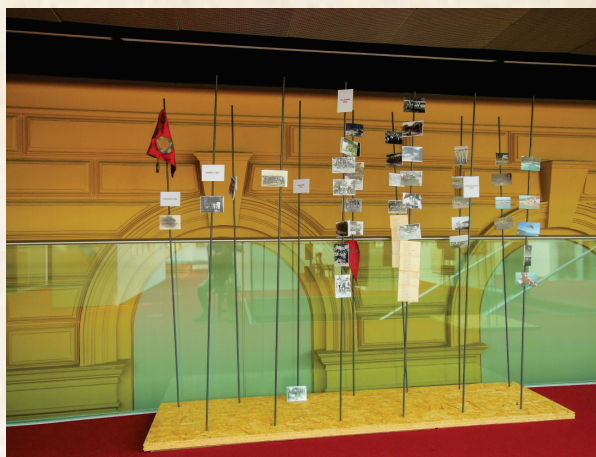
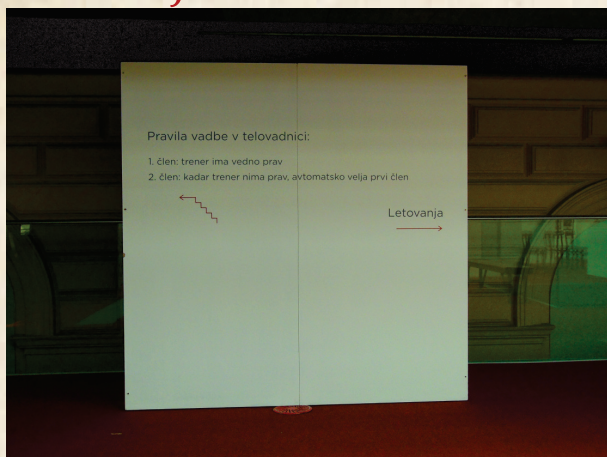

Žoge za ritmiko
Arhiv Narodnega doma

Stoli klasični (5x) za prireditve okoli 1950
Arhiv Narodnega doma

Letovanja, Premantura

Društvo ima bogato tradicijo letovanj. V spomin na borove gozdičke morskih letovanj smo pripravili gozdiček fotografij in počitek v senci balkona pred odhodom z razstave. Utrinki iz letovanj so prikazani na fotografijah naših članov.

Preklopna miza za zabave okoli 1950 in preklopni stoli (5x) za prireditve okoli 1950

Arhiv Narodnega doma

PREMANTURA

PREMANTURA

Pomemben dogodek na letovanju je zaključni večer, kjer se prepevajo žure (pesmi o dogodkih v času bivanja v taboru). Največja mojstra žure sta Fotr (Andrej Bleiweis) in Župca (Miran Zupančič).

I. 1. Midva sva že dost vesela, da bi lahko žure pela. 2. Kar začniva pri sporedu, ki še nikdar ni bil v redu. 3. Zgodaj zjutraj med šotori glas piščalke se sleri. 4. Ko se vstajanje omeni, preco se tukaj že problem. 5. Ker večina neče vstati, se jih mora pelivati. 6. Ko je prazen lono do kraja, se že kakšen ven primaja. 7. S televadbje puble glave se začle s peti ta prave. 8. Delat morš kot vedstve ukaže, sicer se ne rešiš strake. 9. Komaj umivanje je opravil, šeter naj bže bil pospravljen.	20. Komaj se obed uleše, kise pe piščalki seže. 21. Melkšišišiš med šotori; ajde, zdaj pa le geveri! 22. Preco pe melku na kopanje greš, da uresišiš sanje. 23. Za malce bla je marmelade, kder je zadnji, ta nastrade. 24. Komur ni veš de kopanje, lahk za žego se preganja. 25. Ko jih vprašiš kaj imaje, pravje, da edbojke igraje. 26. Kder ne igra edbojke, fuša, ker pri petju se poskuša. 27. A večerja vse prekine, polenta ti zamši skemine. 28. Ta pelenta, kaj bne vedu, žaganje saj sem ga jedu. 29. Pe večerji umivanje, petje, vpitje, skakanje. 30. V šenpi šeter rad sehoja, tist, kmu tak življenje ugoja.
10. Ko ed lakete že umiraš, si leht kruh v kuhni zbirš. 11. Zdej, ko si se dost našru, upaš lahk, da nauš umru. 12. Šeter pride zdej na vrsto, groza, kaj dabi rihtal krsto. 13. Vask te ve, kaj biš gveru, da najhuje je stat v zberu. 14. Ko Simendič fane vleče, precej pride do nesreče. 15. Zlikovci sme kar med strake neredil Martini blamže. 16. Z gozdno šelo preco pe zheru, Selim nas be fajm zameru. 17. Z mislije de fejt kopanje vsake delgčas si preganja. 18. Pe kopanju je kešile, včasih male, včas ebile. 19. Kar pri tem je najbolj grozne, to je, da je zmer prepezo.	31. Težko, kder se hitro znađe, ko ga starešina najde. 32. Ko se kmalu molt zahteva, ne utihne, kder ni reva. 33. Ko se zmeraj pel ni miru, starešina kontrolira. 34. Tisti, ki nise bli dost urni, pel en teden se dešurni. 35. Ker se straža pegevarja, te razpali poglavarja. 36. Ko je straža le odkrita, vidi: groza, ej, kaj spita. 37. Pozno v noč se le razloga, ko se Tene s sabo kroga. 38. Drugi dan približne tak temu dnevu je snk. 39. S čim penoš se šokolada je, s tem Miha se ubada. 40. Ali zreke, ali z žlico, kde odločil bi pravice?

ŽURE 87 / 3. SKUPINA 1. ŽURA TALE NI VEČ V MOJŠI SAY VONJIKOM SPULAM ŠKODI. 2. UEL V UFEJ BI RADI STALINI IN SE KOJA OSEVALI. 3. ZATO BO DANES ŽURA KRATKA ČIST BREZ VSAKEGA POSLANKA. 4. DAN'S DRUGAČNA JE PRAVINA NIČ VEČ RED IN DISCIPLINA. 5. SENCE JE BILLO RES VROČE VSAK MU VODE SE ZAKOČE.	6. UEL SHO Z NJO SE MACEJILI IN SE TUDI ZASTRUPILI. 7. KRČE IMEL SHO V TREBUHU A ZAČUDA N' BEN NI BRUHU. 8. DEŽURNI SO SE GONGA BALI HI PA ZAJTRK SHO PRESALI. 9. DEŽURNI SO NAH OSLABELI GONGI SO LE BIL ZAPELI.
82. ŠEST' PULOVER, TACA ŠTRUKA, TUDI DRUGE MÜSTER MIKA. 83. MARČI NIHA SAH' ŠOTORA ON POSTAVU JE POL DVORA. 84. HRANA B'LA JE IMENTIVA A ŠE EHER' PRENAL' UŽITNA. 85. SHO VOELI SE V LJUBLJANO, NA PEČENKO IN SALANO. 86. SITTI SHO PRILJI NAZAJ NA PAŠETO, KRUH IN ČAJ.	87. PRI MIŽAH SHO SE NAMNOŽILI, DA BI ŠHORVA VEČ DOBILI. 88. DRVEINE HRANO SO JEMALE POLJEJ V KANTO POL EHETALE. 89. Finale: VINO TEČE, PUJS SE PEČE, ROKA FOTRU ZDAJ OTEČE. VINO TEČE, PUJS SE PEČE, P'NA, P'NA, JUTR' GRENO DAN.

Utrinki z otvoritve razstave

Gosti prihajajo: od leve Jože Senica, Marjan Pajntar, Radka Brodnik, Janez Brodnik, Tatjana Zupančič, Brane Pelko, Janez Šlibar, Milica Šlibar, mag. Toni Bolkovič, Ivan Gerjevič

Gosti iz Metlike

Od leve: župan Ljubljane Zoran Jankovič, predsednik društva Dejan Crnek, Zdenka Cerar, Miro Cerar, ravnateljica Narodne Galerije dr. Barbara Jaki

Od leve proti desni sedijo Miro Cerar, Borut Trekman (zadaj) – dedič zapuščine dr. Viktorja Murnika, Zdenka Cerar in Zoran Jankovič

Pričetek slovesnosti

Uvodne besede dr. Barbara Jaki in Uršula Majcen, voditeljica programa

Uvodne besede Dejan Crnek

Pozdravni nagovor župana Zorana Jankoviča z
obljubo novih društvenih prostorov

Telovadni (trebušni) ples

Predstavitev knjige Leta minevajo, zgodbe
ostanejo, urednica Jana Bogdanovski

Telovadci (v njihovem imenu sta podelila priznanje
Tine Šrot in Miro Cerar) so se zahvalili trenerju
Janezu Šlibarju za vse

Joe Bielecki, predsednik Sokol USA

Tom Pajer, predsednik American Sokol

Otvoritev razstave trak režejo (od leve): prof. dr. Ivan Čuk, avtor razstave, dr. Barbara Jaki, ravnateljica Narodne Galerije in Dejan Crnek, predsednik društva

Dr. Barbari Jaki se je pogled ustavil na diplomi avtorja Lojza Dolinarja (ob njej še dr. Ivan Čuk in Anže Čuk)

Od leve: dr. Barbara Jaki, dr. Ivan Čuk, Mišo Janc, Mitja Petkovšek, dr. Edvard Kolar in na jurčku Sašo Bertoncelj

Dva telovadca in dva trenerja (od leve): dr. Edvard Kolar, Sašo Bertoncelj, Mitja Petkovšek in Sebastjan Piletič

Janez Brodnik, Tine Šrot, dres Janka Nastrana in Janko Nastran

Pogled na razstavni prostor

Gostje nad vitrino značk dr. Viktorja Murnika

Trije veliki ljubitelji telovadbe (od leve): Andrej Pregelj, France Slana (dejal je, da si nikoli ni mislil, da bo v Narodni galeriji razstavil blazine) in Tine Šrot

Utrinki s pripravljanja in pospravljanja razstave

Na ogledu prostora 16. 1. 2013 od leve dr. Tomaž Pavlin, Iztok Durjava, Dejan Crnek

Kipi...

Iskanje po vseh skladiščih

Skladišče, kjer smo našli zaklad dr. Viktorja Murnika, na sliki zgoraj (od leve) Igor Ivanuš, Borut Trekman, dr. Ivan Čuk, 31. 5. 2013

Sokolski suknjič dr. Viktorja Murnika v Narodnem muzeju (od leve) dr. Gojka Bregar, N. N., mag. Jože Podpečnik, mag. Darko Knez, 4. 6. 2013

Sokolska srajca dr. Viktorja Murnika v Narodnem muzeju (od leve): dr. Gojka Bregar, dr. Ivan Čuk, N. N., mag. Darko Knez, 4. 6. 2013

Načrt razstave 25. 4. 2013 (od leve): Ajda Vogelnic, dr. Ivan Čuk, Katja Florjanc, dr. Tomaž Pavlin

Katja Florjanc in Ajda Vogelnic, 6. 6. 2013

Pomoč vzdrževalcev Narodne galerije (od leve): Štefan Rojina, Katja Florjanc, Luka Oražem, Andrej Rus, 17. 5. 2013

Jerica Zeljković pripravlja del ritmike, 12. 6. 2013

Voden ogled po razstavi, vodi Jasna Nemec Novak, 28. 8. 2013

Pospravljanje (od leve): Živa Štucin, Nuša Jarc, dr. Tomaž Pavlin, 9. 9. 2013

Pospravljanje (od leve): Igor Ivanuš, Sašo Barle, Jan Černe, 9. 9. 2013

Pospravljanje, 9. 9. 2013

Pospravljanje, desno Nuša Jarc, 9. 9. 2013

Pospravljanje, 9. 9. 2013

Pospravljanje (od leve): Igor Ivanuš, Jan Černe, Nuša Jarc, Živa Štucin, dr. Ivan Čuk, Jerica Zeljković, Sašo Barle, 9. 9. 2013

Še nebo se je zjokalo, ko za vedno zapuščamo Narodni dom, 9. 9. 2013

KAZALO

3	Predgovor
6	O razstavi
9	Zgibanka
11	Mens sana in coropre sano »Zdrav duh v zdravem telesu«
12	Kaj se nam je 150 let dogajalo
19	Članstvo 19., 20. in 21. stoletja
22	Prvi strokovni zapisi
23	Društveno družabno življenje
27	Prva pomembna učitelja telovadbe
28	Dr. Viktor Murnik – ATA slovenske telesne kulture
36	Murnikova naslednika – Boris Gregorka in Jelica Vazzaz
38	Zleti, sol sokolstva
40	Telovadstvo in umetnost
42	Svetovno prvenstvo 1922 in 1970, Balkansko prvenstvo 1947
50	Bralni kotiček v prvem nadstropju
52	Filmsko in video gradivo v prvem nadstropju
53	Največkrat nagrajeno slovensko društvo
60	Vitrina – druga tekmovanja
62	Prapor Narodnega doma in male fotografije vrhunskih telovadcev
65	Staroste in predsedniki društva
67	Naša telovovadišča
69	Iz roda v rod duh išče pot (Oton Župančič)
72	Moderni časi
73	Prijateljstvo ostane
75	Telovadnica
78	Bralni kotiček v drugem nadstropju
80	Filmsko in video gradivo v drugem nadstropju
81	Ritmika
85	Letovanja, Premantura
89	Utrinki z otvoritve razstave
93	Utrinki s pripravljanja in pospravljanja razstave

RECENZIJA

V letu 2013 je imelo najstarejše slovensko telovadno društvo visok in častitljiv jubilej s 150 leti prehojene poti. Na tej poti so društveni člani slovenski telesni kulturi odpirali nova obzorja. Najprej so spisali prve slovenska besedila o telovadbi, prvo slovensko knjigo s telesno-kulturno vsebino, prvi časopis s področja telesne kulture. Seveda je tako začelo nastajati slovensko izrazoslovje na področju telesne kulture, ki ga v veliki meri uporabljamo še danes. Pod idejnim vodstvom dr. Viktorja Murnika so prvi začeli usposabljanje strokovni kader za vodenje telovadbe (in tudi Fakulteta za šport nadaljuje to tradicijo), prvi so organizirali strokovno vodstvo tako za moške kot tudi ženske, saj imajo od leta 1898 oboji možnost rednega udejstvovanja. Prav tako je pod vodstvom dr. Murnika bila ustanovljena Slovenska sokolska zveza leta 1905, prva taka zveza na področju telesne kulture. Ustanovitev zveze in včlanitev v mednarodno zvezo pa so omogočili prvič slovenskim športnikom pod slovensko zastavo, da so se udeležili svetovnih prvenstev. Tudi prva naslova olimpijskega prvaka in svetovnega prvaka med Slovenci sta pripeljala telovadca. Prvo svetovno prvenstvo leta 1922 na slovenskih tleh je prispevalo izgradnjo lesenega telovadišča za več kot 50000 gledalcev. Po drugi svetovni vojni je društvo nadaljevalo s svojim delom in še danes dosega izjemne vrhunske dosežke na področju orodne telovadbe in telesne vzgoje. Razstava, ki je bila v Narodni galeriji, je prikazala veličino delovanja društva in knjiga, ki je pred vami, v sliki in besedi predstavlja, kako se jo je pripravljalo, otvorilo, kaj se je na razstavi pokazalo in pospravilo. Na razstavi so bili predstavljeni pisni viri, fotografije, umetniška dela, ordeni, medalje, značke, oblačila, tekmovalna, pomožna in drobna orodja, filmsko in video gradivo. Posebna vrednost razstave je predstavitev zapuščine dr. Viktorja Murnika, ki doslej ni imela javne predstavitve, med zapuščino pa so prvi pokal za slovensko ekipo na svetovnem prvenstvu iz leta 1911 ter orden legije časti, s katerim je francoski predsednik odlikoval dr. Murnika (priznanje, ki ga na področju telesne kulture nima noben drug Slovenec). Na razstavi je bilo več kot 400 predmetov, ki so v knjigi predstavljeni s fotografijo, besedilom, kaj predstavljajo in v katerem arhivu se nahajajo. Mnogi od predmetov so bili prvič predstavljeni javnosti, sama knjiga pa je narejena s ciljem ohranitve slovenske telesno-kulturne dediščine za zanamce. K sreči, današnja tehnologija omogoča ne samo pisni zapis, temveč tudi digitalnega, zato bo ob tiskani knjigi (le-te bodo predvsem v arhivih) za širšo javnost bolj dostopna digitalna verzija ter na tak način bo po njej lahko posegel vsak ljubitelj zgodovine

Prof. dr. Bojan Jošt

Fundacija za šport

ISBN 978-961-91236-4-5

